

Dziennik Urzędowy

L 310

Unii Europejskiej

Wydanie polskie

Legislacja

Tom 49

9 listopada 2006

Spis treści

I Akty, których publikacja jest obowiązkowa

- ★ **Rozporządzenie (WE) nr 1638/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 2006 r. określające przepisy ogólne w sprawie ustanowienia Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa** 1
- ★ **Decyzja nr 1639/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 2006 r. ustanawiająca Program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji (2007–2013)** 15

I

(Akty, których publikacja jest obowiązkowa)

ROZPORZĄDZENIE (WE) NR 1638/2006 PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

z dnia 24 października 2006 r.

określające przepisy ogólne w sprawie ustanowienia Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 179 i 181a,

uwzględniając wniosek Komisji,

stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu ⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W celu zwiększenia skuteczności pomocy zewnętrznej Wspólnoty proponowane są nowe ramy planowania i przekazywania pomocy. Niniejsze rozporządzenie stanowi jeden z ogólnych instrumentów bezpośrednio wspierających politykę zewnętrzną Unii Europejskiej.
- (2) Rada Europejska podczas posiedzenia w Kopenhadze w dniach 12. i 13. grudnia 2002 r. potwierdziła, że rozszerzenie Unii Europejskiej stanowi istotną szansę rozwinięcia stosunków z krajami ościennymi w oparciu o wspólne wartości polityczne i gospodarcze oraz że Unia Europejska pozostaje na stanowisku, że należy dążyć do zapobiegania powstawaniu nowych linii podziału w Europie, promować stabilność i dobrobyt zarówno wewnątrz Unii Europejskiej, jak i poza jej nowymi granicami.
- (3) Rada Europejska podczas posiedzenia w Brukseli w dniach 17. i 18. czerwca 2004 r. ponownie podkreśliła wagę, jaką przywiązuje do wzmocnienia współpracy z tymi sąsiadami, w oparciu o zasadę partnerstwa oraz współodpowiedzialności oraz w oparciu o wspólne wartości w zakresie demokracji i poszanowania praw człowieka.
- (4) Uprzywilejowane stosunki pomiędzy Unią Europejską oraz jej sąsiadami powinny się opierać na przestrzeganiu wspólnych wartości, w tym demokracji, praworządności, dobrego sprawowania rządów i poszanowania praw człowieka, zasad gospodarki rynkowej, otwartego, opartego na prawie oraz uczciwego handlu, zrównoważonego rozwoju oraz zmniejszania ubóstwa.
- (5) Ważne jest, aby pomoc wspólnotowa na podstawie niniejszego rozporządzenia była świadczona zgodnie z międzynarodowymi porozumieniami i konwencjami,

których stronami są Wspólnota, państwa członkowskie i kraje partnerskie, oraz aby była udzielana przy uwzględnieniu ogólnych zasad prawa międzynarodowego akceptowanych wspólnie przez strony.

- (6) W Europie Wschodniej i na Kaukazie Południowym podstawę stosunków umownych stanowią umowy o partnerstwie i współpracy. W basenie Morza Śródziemnego partnerstwo euro-śródziemnomorskie („proces barceloński”) zapewnia ramy dla współpracy regionalnej, uzupełnione siecią układów stowarzyszeniowych.
- (7) W ramach europejskiej polityki sąsiedztwa Unia Europejska wraz z krajami partnerskimi określiła szereg priorytetów, które zostaną zrealizowane za pomocą serii wspólnie uzgodnionych planów działań, obejmujących szereg obszarów kluczowych dla poszczególnych działań, w tym zagadnienia dialogu politycznego i reform politycznych, reform handlu i gospodarki, sprawiedliwego rozwoju społeczno-ekonomicznego, wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, energii, transportu, społeczeństwa informacyjnego, środowiska, badań naukowych i innowacji, rozwoju społeczeństwa obywatelskiego oraz kontaktów międzyludzkich. Postępy poczynione w zakresie realizacji tych priorytetów przyczynią się do wykorzystania całego potencjału umów o partnerstwie i współpracy, a także układów stowarzyszeniowych.
- (8) Mając na celu wspieranie krajów partnerskich w przestrzeganiu wspólnych wartości i zasad oraz ich wysiłków wkładanych w realizację planów działań, Wspólnota powinna być w stanie udzielać tym krajom pomocy i wspierać różnorodne formy współpracy pomiędzy nimi oraz między państwami członkowskimi a tymi krajami w celu rozwoju strefy wspólnej stabilności, bezpieczeństwa i dobrobytu, która zakłada znaczący poziom integracji gospodarczej i współpracy politycznej.
- (9) Wspieranie reform politycznych, gospodarczych i społecznych w krajach sąsiadujących należy do istotnych celów pomocy wspólnotowej. W rejonie śródziemnomorskim zadaniu temu służyć będzie śródziemnomorski wymiar Strategicznego Partnerstwa z Regionem Śródziemnomor-

⁽¹⁾ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 6 lipca 2006 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 17 października 2006 r.

- skim i Bliskim Wschodem. Przy współpracy ze śródziemnomorskimi sąsiadami z Afryki Północnej pod uwagę wzięte zostaną odpowiednie elementy strategii Unii Europejskiej na rzecz Afryki.
- (10) Ważne jest, aby wsparcie na rzecz sąsiadujących krajów rozwijających się udzielane w ramach określonych przez europejską politykę sąsiedztwa było spójne z celami i zasadami polityki rozwojowej Wspólnoty Europejskiej, tak jak to ujęto we wspólnym oświadczeniu zatytułowanym „Konsensus europejski w sprawie rozwoju”⁽¹⁾, przyjętym w dniu 20 grudnia 2005 r. przez Radę i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie, Parlamencie Europejskim i Komisję.
- (11) Unia Europejska oraz Rosja zdecydowały o rozwinięciu szczególnego partnerstwa strategicznego poprzez utworzenie czterech wspólnych obszarów; pomoc wspólnotowa będzie wykorzystywana do wspierania rozwoju tego partnerstwa i do promowania współpracy transgranicznej przy granicach Rosji z jej sąsiadami z Unii Europejskiej.
- (12) Wymiar północny stanowi ramy współpracy między Unią Europejską, Rosją, Norwegią i Islandią, dlatego istotne jest, by pomoc wspólnotowa służyła także wspieraniu działań przyczyniających się do wdrożenia takich ram. Nowe cele tej polityki zostaną określone w deklaracji politycznej oraz w ramowym dokumencie politycznym, opracowanym na podstawie wytycznych zatwierdzonych na posiedzeniu ministerialnym wymiaru północnego w dniu 21 listopada 2005 r.
- (13) W przypadku partnerów z basenu Morza Śródziemnego pomoc i współpraca powinny być umiejscowione w ramach partnerstwa euro-śródziemnomorskiego ustanowionego w deklaracji barcelońskiej w dniu 28 listopada 1995 r. i potwierdzonego po upływie 10 lat przy okazji szczytu euro-śródziemnomorskiego w dniu 28 listopada 1995 r., oraz uwzględnić zawarte w tym kontekście porozumienie w sprawie ustanowienia do roku 2010 obszaru wolnego handlu towarami i rozpoczęciu procesu asymetrycznej liberalizacji.
- (14) Istotne jest promowanie współpracy zarówno przy zewnętrznych granicach Unii Europejskiej, jak i pomiędzy krajami partnerskimi, zwłaszcza tymi, które są blisko siebie położone.
- (15) W celu uniknięcia tworzenia nowych linii podziału szczególnie ważne jest usunięcie przeszkód stojących na drodze skutecznej współpracy transgranicznej wzdłuż zewnętrznych granic Unii Europejskiej. Współpraca transgraniczna powinna przyczynić się do zintegrowanego i zrównoważonego rozwoju regionalnego pomiędzy sąsiadującymi terenami przygranicznymi oraz harmonijnej integracji terytorialnej w obrębie Wspólnoty i z krajami sąsiednimi. Zamiar ten najlepiej można osiągnąć poprzez
- połączenie celów polityki zewnętrznej ze zrównoważoną środowiskowo spójnością gospodarczą i społeczną.
- (16) W celu udzielania pomocy sąsiedzkim krajom partnerskim w osiąganiu ich celów oraz promowania współpracy pomiędzy nimi a państwami członkowskimi pożądane jest ustanowienie jednego instrumentu ukierunkowanego na realizację polityk, który zastąpi szereg istniejących instrumentów, zapewniając spójność i uproszczenie programowania oraz zarządzania pomocą.
- (17) Niniejszy instrument powinien wesprzeć również współpracę transgraniczną pomiędzy krajami partnerskimi a państwami członkowskimi, znacznie zwiększając efektywność poprzez wykorzystanie jednolitego mechanizmu zarządzania i jednolitego zestawu procedur. Powinien on opierać się na doświadczeniach zdobytych w trakcie realizacji programów sąsiedztwa w okresie 2004–2006 i działać w oparciu o takie zasady, jak wieloletnie programowanie, partnerstwo i współfinansowanie.
- (18) Istotne jest, aby regiony przygraniczne, które należą do państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) i które biorą obecnie udział we współpracy transgranicznej z państwami członkowskimi i krajami partnerskimi, mogły nadal współpracować w oparciu o swoje zasoby własne.
- (19) Niniejsze rozporządzenie ustanawia kopertę finansową na okres 2007–2013, która stanowi dla władzy budżetowej podstawową kwotę referencyjną, zgodnie z punktem 37 Porozumienia międzyinstytucjonalnego pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej i należytego zarządzania finansami⁽²⁾.
- (20) Środki niezbędne do wykonania niniejszego rozporządzenia powinny być przyjmowane zgodnie z decyzją Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającą warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji⁽³⁾.
- (21) Procedura zarządzania powinna być stosowana w przypadkach określania przepisów wykonawczych dotyczących współpracy transgranicznej i przy przyjmowaniu dokumentów strategicznych, programów działań i środków specjalnych nieprzewidzianych w dokumentach strategicznych, których koszt przekracza 10 000 000 EUR.
- (22) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia, to jest promowanie wzmocnionej współpracy i stopniowej integracji gospodarczej pomiędzy Unią Europejską i krajami sąsiadującymi, nie mogą być w wystarczający sposób osiągnięte przez państwa członkowskie i mogą, ze względu na zakres działań, zostać lepiej osiągnięte na szczeblu Wspólnoty, Wspólnota może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości ustanowioną w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.

⁽²⁾ Dz.U. C 139 z 14.6.2006, str. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 184 z 17.7.1999, str. 23. Decyzja zmieniona decyzją 2006/512/WE (Dz.U. L 200 z 22.7.2006, str. 11).

⁽¹⁾ Dz.U. C 46 z 24.2.2006, str. 1.

(23) Niniejsze rozporządzenie stwarza konieczność uchYLENIA rozporządzeń Rady (EWG) nr 1762/92 z dnia 29 czerwca 1992 r. w sprawie wykonania protokółów o współpracy finansowej i technicznej zawartych przez Wspólnotę ze śródziemnomorskimi państwami trzecimi⁽¹⁾, (WE) nr 1734/94 z dnia 11 lipca 1994 r. w sprawie współpracy finansowej i technicznej z Zachodnim Brzegiem i Strefą Gazy⁽²⁾ i (WE) nr 1488/96 z dnia 23 lipca 1996 r. w sprawie środków finansowych i technicznych (MEDA) towarzyszących reformom struktur gospodarczych i społecznych w ramach partnerstwa eurośródziemnomorskiego⁽³⁾. Podobnie, niniejsze rozporządzenie zastąpi rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 99/2000 z dnia 29 grudnia 1999 r. dotyczącego świadczenia pomocy dla państw partnerskich w Europie Wschodniej i Azji Środkowej⁽⁴⁾, które wygasa z dniem 31 grudnia 2006 r.,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

TYTUŁ I

CELE I ZASADY

Artykuł 1

Przedmiot i zakres

1. Niniejsze rozporządzenie ustanawia Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa w celu świadczenia pomocy wspólnotowej na rzecz rozwoju obszaru dobrobytu i stosunków dobrosąsiedzkich obejmującego Unię Europejską oraz kraje i terytoria wymienione w Załączniku (zwane dalej „krajami partnerskimi”).

2. Pomoc wspólnotowa jest wykorzystywana z korzyścią dla krajów partnerskich. Pomoc wspólnotowa może być wykorzystywana dla wspólnych korzyści państw członkowskich i krajów partnerskich oraz ich regionów w ramach promowania współpracy transgranicznej, transregionalnej i międzyludzkiej, jak określono w art. 6.

3. Unia Europejska opiera się na wartościach wolności, demokracji, przestrzegania praw człowieka i podstawowych wolności, a także praworządności oraz stara się promować poszanowanie dla tych wartości w krajach partnerskich poprzez dialog i współpracę.

Artykuł 2

Zakres pomocy wspólnotowej

1. Pomoc wspólnotowa wspiera wzmocnioną współpracę i stopniową integrację gospodarczą pomiędzy Unią Europejską a krajami partnerskimi oraz w szczególności realizację umów o partnerstwie i współpracy, układów stowarzyszeniowych lub innych istniejących lub przyszłych umów. Służy ona również zachęcaniu krajów partnerskich do działań w zakresie wspierania dobrych rządów i sprawiedliwego rozwoju społeczno-gospodarczego.

⁽¹⁾ Dz.U. L 181 z 1.7.1992, str. 1. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem (WE) nr 2112/2005 (Dz.U. L 344 z 27.12.2005, str. 23).

⁽²⁾ Dz.U. L 182 z 16.7.1994, str. 4. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 2110/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 344 z 27.12.2005, str. 1).

⁽³⁾ Dz.U. L 189 z 30.7.1996, str. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 2112/2005.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 12 z 18.1.2000, str. 1. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem (WE) nr 2112/2005.

2. Pomoc wspólnotowa wykorzystywana jest do wspierania działań w ramach następujących obszarów współpracy:

- a) promowanie dialogu politycznego i reform;
- b) promowanie zbliżenia przepisów ustawowych i wykonawczych do wyższych standardów we wszystkich istotnych obszarach, a w szczególności w celu popierania stopniowego udziału krajów partnerskich w rynku wewnętrznym oraz intensyfikacji handlu;
- c) wzmacnianie instytucji i organów krajowych odpowiedzialnych za opracowanie i skuteczną realizację polityk w obszarach objętych układami stowarzyszeniowymi, umowami o partnerstwie i współpracy oraz innymi umowami wielostronnymi, w których Wspólnota lub jej państwa członkowskie oraz kraje partnerskie są stronami, a które służą osiągnięciu celów określonych w niniejszym artykule;
- d) promowanie praworządności i dobrych rządów, w tym wzmacnianie skuteczności administracji publicznej oraz bezstronności i efektywności wymiaru sprawiedliwości, a także wspieranie walki z korupcją i oszustwami;
- e) promowanie zrównoważonego rozwoju we wszystkich aspektach;
- f) dalsze wysiłki na rzecz rozwoju regionalnego i lokalnego, zarówno w rejonach wiejskich, jak i miejskich, w celu zredukowania zaburzeń równowagi oraz zwiększenia regionalnego i lokalnego potencjału zdolności rozwojowych;
- g) promowanie ochrony środowiska, ochrony dziedzictwa naturalnego i zrównoważonego zarządzania bogactwami naturalnymi, takimi jak słodka woda i zasoby morskie;
- h) wspieranie polityk skierowanych na zwalczanie ubóstwa w celu przyczynienia się do osiągnięcia Milenijnych Celów Rozwoju ONZ;
- i) wspieranie polityk na rzecz rozwoju społecznego, integracji społecznej, równości kobiet i mężczyzn, niedyskryminacji, zatrudnienia i ochrony socjalnej, w tym ochrony pracowników migrujących, dialogu społecznego oraz przestrzegania praw związków zawodowych i podstawowych standardów pracy, w tym również w zakresie pracy dzieci;
- j) wspieranie polityk służących promocji zdrowia, edukacji i kształcenia, w tym nie tylko środków zapobiegania najważniejszym chorobom oraz schorzeniom zakaźnym i niezakaźnym, lecz również dostępu dziewcząt i kobiet do usług i edukacji zdrowotnej w zakresie zdrowia reprodukcyjnego i zdrowia w okresie niemowlęcym;
- k) promowanie i ochrona praw człowieka oraz podstawowych wolności, w tym praw kobiet i dzieci;

- l) wspieranie procesu demokratyzacji, między innymi w ramach środków, takich jak pomoc dostarczana organizacjom społeczeństwa obywatelskiego i propagowanie pluralizmu w mediach, oraz obserwacja wyborów i pomoc w ich przeprowadzaniu;
- m) wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i organizacji pozarządowych;
- n) wspieranie rozwoju gospodarki rynkowej, w tym działań mających na celu wspieranie sektora prywatnego oraz rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, zachęcanie do inwestowania i promowanie światowego handlu;
- o) promowanie współpracy w sektorach energii, telekomunikacji i transportu, m.in. w zakresie wzajemnych połączeń, sieci oraz ich eksploatacji, wzmacniania bezpieczeństwa transportu międzynarodowego i energetyki oraz promowanie odnawialnych źródeł energii, wydajności energetycznej i czystego transportu;
- p) udzielanie wsparcia dla działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa żywności dla ludności, zwłaszcza w obszarze sanitarnym i fitosanitarnym;
- q) zapewnianie skutecznego i bezpiecznego sprawowania kontroli nad granicami;
- r) wspieranie reform i zwiększanie możliwości w zakresie sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, w tym zagadnień takich, jak azyl, migracja i readmisja oraz zwalczanie handlu ludźmi, terroryzmu i przestępczości zorganizowanej – łącznie z jej finansowaniem, praniem pieniędzy i oszustwami podatkowymi – a także zapobieganie im;
- s) wspieranie współpracy administracyjnej w celu zwiększenia przejrzystości oraz wymiany informacji w dziedzinie podatków, mając na celu zwalczanie unikania i uchylania się od podatków;
- t) promowanie udziału w działalności Wspólnoty w zakresie badań naukowych i innowacji;
- u) promowanie współpracy między państwami członkowskimi a krajami partnerskimi w zakresie szkolnictwa wyższego oraz mobilności wykładowców, pracowników naukowo-badawczych i studentów;
- v) promowanie dialogu wielokulturowego, kontaktów międzyludzkich, w tym także związków ze społecznościami imigrantów zamieszkującymi w państwach członkowskich, współpracy między organizacjami społeczeństwa obywatelskiego oraz instytucjami kulturalnymi, a także wymian młodzieży;
- w) wspieranie współpracy mającej na celu ochronę dziedzictwa historycznego i kulturowego oraz wspieranie jego potencjału rozwojowego, w tym także poprzez turystykę;
- x) wspieranie udziału krajów partnerskich w programach i agencjach Wspólnoty;
- y) wspieranie, poprzez wspólne inicjatywy lokalne, współpracy transgranicznej mającej na celu promowanie zrównoważonego rozwoju gospodarczego, społecznego i środowiskowego w regionach przygranicznych oraz zintegrowanego rozwoju terytorialnego na zewnętrznych granicach Wspólnoty;
- z) promowanie regionalnej oraz subregionalnej współpracy i integracji, w tym także w stosownych przypadkach z krajami niekwalifikującymi się do objęcia pomocą wspólnotową na podstawie niniejszego rozporządzenia;
- aa) udzielanie wsparcia w sytuacjach pokryzysowych, w tym wsparcia dla uchodźców i wysiedleńców i pomocy w przygotowaniach na wypadek klęsk i katastrof;
- bb) zachęcanie do komunikacji oraz promowanie wymiany pomiędzy partnerami w zakresie środków i działań finansowanych w ramach programów;
- cc) podejmowanie wspólnych wyzwań tematycznych w obszarach wspólnego zainteresowania oraz realizacja wszelkich innych celów zgodnych z zakresem niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 3

Ramy polityki

1. Umowy o partnerstwie i współpracy, układy stowarzyszeniowe i inne istniejące lub przyszłe umowy, na mocy których nawiązywane są stosunki z krajami partnerskimi, oraz odpowiednie komunikaty Komisji i konkluzje Rady określające wytyczne polityki Unii Europejskiej w odniesieniu do tych krajów stanowią całościowe ramy polityki programowania pomocy wspólnotowej na podstawie niniejszego rozporządzenia. Kluczowym punktem odniesienia przy ustalaniu wspólnotowych priorytetów udzielania pomocy są wspólnie uzgodnione plany działań lub inne równoważne dokumenty.

2. Jeżeli porozumienia, o których mowa w ust. 1, pomiędzy Unią Europejską a krajami partnerskimi nie istnieją, pomoc wspólnotowa może być udzielana w przypadkach, gdy służy ona realizacji celów polityki Unii Europejskiej; programowanie takiej pomocy następuje w oparciu o te cele.

Artykuł 4

Komplementarność, partnerstwo i współfinansowanie

1. Pomoc wspólnotowa na podstawie niniejszego rozporządzenia co do zasady uzupełnia odpowiednie strategie i środki krajowe, regionalne i lokalne lub przyczynia się do ich realizacji.

2. Pomoc wspólnotowa na podstawie niniejszego rozporządzenia jest co do zasady przyznawana w ramach partnerskiej współpracy pomiędzy Komisją a beneficjentami. Partnerstwo obejmuje, w zależności od przypadku, władze krajowe, regionalne i lokalne, a także partnerów gospodarczych i społecznych, organizacje społeczeństwa obywatelskiego i inne właściwe organy.

3. Kraje beneficjenci włączają w przygotowanie, realizację i monitorowanie programów oraz projektów, w stosownych przypadkach i na właściwym poziomie terytorialnym, odpowiednich partnerów, zwłaszcza na poziomie regionalnym i lokalnym.

4. Kraje beneficjenci co do zasady współfinansują pomoc wspólnotową przyznaną w ramach niniejszego rozporządzenia z funduszy publicznych, wkładów pochodzących od beneficjentów lub z innych źródeł. Wymogi współfinansowania mogą zostać uchylone w należycie uzasadnionych przypadkach, jeżeli jest to konieczne do wsparcia rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i podmiotów niepaństwowych w zakresie środków mających na celu promowanie praw człowieka i podstawowych wolności oraz wspieranie demokracji.

Artykuł 5

Spójność, zgodność i koordynacja

1. Programy i projekty finansowane na podstawie niniejszego rozporządzenia są spójne z politykami Unii Europejskiej. Są one zgodne z umowami zawartymi przez Wspólnotę oraz jej państwa członkowskie z krajami partnerskimi i nie naruszają zobowiązań wynikających z umów wielostronnych i konwencji międzynarodowych, których są one stronami, w tym zobowiązań w zakresie praw człowieka, demokracji i dobrych rządów.

2. Komisja i państwa członkowskie zapewniają spójność pomiędzy pomocą wspólnotową udzielaną na podstawie niniejszego rozporządzenia a pomocą finansową świadczoną przez Wspólnotę i państwa członkowskie, poprzez inne wewnętrzne i zewnętrzne instrumenty finansowe i przez Europejski Bank Inwestycyjny (EBI).

3. Komisja i państwa członkowskie koordynują swoje programy pomocowe, mając na celu zwiększenie skuteczności i efektywności w świadczeniu pomocy, zgodnie z istniejącymi wytycznymi dotyczącymi poprawy koordynacji działań w dziedzinie pomocy zewnętrznej oraz harmonizacji polityk i procedur. Koordynacja ta obejmuje regularne konsultacje i częstą wymianę odpowiednich informacji na różnych etapach udzielania pomocy, zwłaszcza w terenie, i stanowi główny czynnik w procesie programowania prowadzonym przez państwa członkowskie i Wspólnotę.

4. Współdziałając z państwami członkowskimi, Komisja podejmuje niezbędne kroki w celu zapewnienia właściwej koordynacji i współpracy z wielostronnymi i regionalnymi organizacjami i podmiotami, takimi jak międzynarodowe instytucje finansowe, agencje, fundusze i programy ONZ oraz darczyńcy spoza Unii Europejskiej.

TYTUŁ II

PROGRAMOWANIE I PRZYDZIAŁ ŚRODKÓW FINANSOWYCH

Artykuł 6

Typ programów

1. Pomoc wspólnotowa na podstawie niniejszego rozporządzenia realizowana jest poprzez:

- a) krajowe, wielokrajowe, tematyczne i transgraniczne dokumenty strategiczne oraz wieloletnie programy indykatywne, o których mowa w art. 7, obejmujące:
 - (i) programy krajowe i wielokrajowe, które obejmują pomoc dla jednego kraju partnerskiego lub odnoszą się do współpracy regionalnej lub subregionalnej pomiędzy dwoma lub większą liczbą krajów partnerskich, w której mogą uczestniczyć państwa członkowskie;
 - (ii) programy współpracy transgranicznej, które obejmują współpracę pomiędzy jednym lub większą liczbą państw członkowskich z jednej strony i jednym lub większą liczbą krajów partnerskich z drugiej strony, realizowanych w regionach położonych przy ich wspólnej części zewnętrznej granicy Wspólnoty;
- b) wspólne programy operacyjne w dziedzinie współpracy transgranicznej, o której mowa w art. 9, roczne programy działań, o których mowa w art. 12, oraz środki specjalne, o których mowa w art. 13.

2. Programy wielokrajowe mogą obejmować środki w ramach współpracy transregionalnej. Na użytek niniejszego rozporządzenia współpraca transregionalna oznacza współpracę między państwami członkowskimi i krajami partnerskimi, podejmującą wspólne wyzwania, w celu osiągnięcia wspólnych korzyści i podejmowaną w jakimkolwiek miejscu na terytorium państw członkowskich i krajów partnerskich.

Artykuł 7

Programowanie i przydział środków finansowych

1. W odniesieniu do programów krajowych lub wielokrajowych przyjmuje się dokumenty strategiczne zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 26 ust. 2. Dokumenty strategiczne odzwierciedlają ramy polityki i plany działań, o których mowa w art. 3, oraz odpowiadają zasadom i warunkom określonym w art. 4 i 5. Dokumenty strategiczne są przyjmowane na okres spójny z priorytetami określonymi w ramach polityki i zawierają wieloletnie programy indykatywne łącznie z indykatywnymi wieloletnimi przydziałami finansowymi oraz cele priorytetowe dla każdego z krajów lub regionów, odpowiadające celom wymienionym w art. 2 ust. 2. Po upływie połowy okresu ich obowiązywania lub w razie konieczności programy podlegają przeglądowi i ewentualnej korekcie zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 26 ust. 2.

2. Przy ustanawianiu programów krajowych lub wielokrajowych Komisja, przy zastosowaniu przejrzystych i obiektywnych kryteriów, określa przydziały finansowe dla każdego programu, biorąc pod uwagę specyfikę i potrzeby danego kraju lub regionu, poziom partnerstwa Unii Europejskiej z danym krajem, postęp

w kierunku osiągnięcia uzgodnionych celów, w tym w odniesieniu do jakości rządów i reform, a także zdolność do zarządzania pomocą wspólnotową i jej absorpcji.

3. Wyłącznie na potrzeby współpracy transgranicznej, w celu ustanowienia listy wspólnych programów operacyjnych, o których mowa w art. 9 ust. 1, oraz na potrzeby ustalenia indykatywnych wieloletnich przydziałów finansowych i jednostek terytorialnych kwalifikujących się do udziału w każdym programie, przymuje się jeden lub, w razie konieczności, kilka dokumentów strategicznych zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 26 ust. 2. Dokumenty takie sporządza się z uwzględnieniem zasad i warunków określonych w art. 4 i 5 i zasadniczo obejmują one okres maksymalnie do siedmiu lat od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2013 r.

4. Komisja ustala wysokość środków przydzielanych na programy współpracy transgranicznej, biorąc pod uwagę obiektywne kryteria, takie jak liczba ludności kwalifikowalnych regionów oraz inne czynniki wpływające na intensywność współpracy, szczególnie zaś właściwości obszarów przygranicznych, potencjał administracyjny oraz zdolność zarządzania pomocą wspólnotową i jej absorpcji.

5. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) wnosi wkład do programów współpracy transgranicznej ustanowionych i realizowanych na podstawie przepisów niniejszego rozporządzenia. Wysokość wkładu EFRR na granice z krajami partnerskimi jest określona w odpowiednich przepisach rozporządzenia (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności ⁽¹⁾.

6. W przypadku sytuacji kryzysowych lub powstania zagrożeń dla demokracji, praworządności, praw człowieka oraz podstawowych wolności lub na wypadek klęsk żywiołowych lub katastrof spowodowanych przez człowieka można zastosować procedurę nadzwyczajną w celu przeprowadzenia przeglądu dokumentów strategicznych w trybie *ad hoc*. Przegląd ten zapewnia spójność między pomocą wspólnotową udzielaną w ramach niniejszego rozporządzenia oraz pomocą udzielaną w ramach innych wspólnotowych instrumentów finansowych, w tym na mocy rozporządzenia (WE, Euratom) Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽²⁾ ustanawiającego instrument na rzecz stabilności.

TYTUŁ III

WSPÓŁPRACA TRANSGRANICZNA

Artykuł 8

Kwalifikowalność do programu według kryteriów geograficznych

1. Programy współpracy transgranicznej, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. a) pkt ii), mogą obejmować wszystkie następujące regiony przygraniczne:

- wszystkie jednostki terytorialne odpowiadające poziomowi 3 NUTS lub równoważne położone wzdłuż granic lądowych między państwami członkowskimi a krajami partnerskimi;
- wszystkie jednostki terytorialne odpowiadające poziomowi 3 NUTS lub równoważne położone wzdłuż przepraw morskich o szczególnym znaczeniu;

c) wszystkie jednostki terytorialne odpowiadające poziomowi 2 NUTS lub równoważne położone wzdłuż wybrzeża basenu morskiego wspólnego dla państw członkowskich i krajów partnerskich.

2. W celu zagwarantowania kontynuacji obecnej współpracy oraz w innych uzasadnionych przypadkach jednostki terytorialne sąsiadujące z wymienionymi w ust. 1 można dopuścić do udziału w programach współpracy transgranicznej na warunkach określonych w dokumentach strategicznych, o których mowa w art. 7 ust. 3.

3. W przypadku programów tworzonych na podstawie ust. 1 lit. b) Komisja, w porozumieniu z partnerami, może zaproponować, by możliwość udziału we współpracy została rozszerzona na całą jednostkę terytorialną na poziomie 2 NUTS, na której obszarze położona jest jednostka terytorialna na poziomie 3 NUTS.

4. Wykaz przepraw morskich o szczególnym znaczeniu jest określany przez Komisję w dokumentach strategicznych, o których mowa w art. 7 ust. 3, na podstawie kryterium odległości i innych istotnych kryteriów geograficznych i ekonomicznych.

Artykuł 9

Programowanie

1. Współpraca transgraniczna na podstawie niniejszego rozporządzenia prowadzona jest w ramach programów wieloletnich obejmujących współpracę dotyczącą jednej granicy lub grupy granic i obejmującą działania wieloletnie służących realizacji spójnego zestawu priorytetów, które mogą zostać wdrożone dzięki pomocy wspólnotowej (dalej zwanych wspólnymi programami operacyjnymi). Wspólne programy operacyjne opierają się na dokumentach strategicznych, o których mowa w art. 7 ust. 3.

2. Wspólne programy operacyjne dla granic lądowych i przepraw morskich o istotnym znaczeniu opracowywane są na odpowiednim szczeblu terytorialnym dla każdej granicy i obejmują kwalifikujące się jednostki terytorialne należące do jednego lub kilku państw członkowskich i jednego lub kilku krajów partnerskich.

3. Wspólne programy operacyjne dla basenów morskich mają charakter wielostronny i obejmują kwalifikujące się jednostki terytorialne położone wzdłuż wybrzeża wspólnego basenu morskiego należącego do kilku krajów uczestniczących, w tym co najmniej jednego państwa członkowskiego i jednego kraju partnerskiego, przy uwzględnieniu systemów instytucjonalnych oraz zasady partnerstwa. Mogą one obejmować dwustronne działania służące wspieraniu współpracy między państwem członkowskim i krajem partnerskim. Programy te podlegają ścisłej koordynacji z programami współpracy międzynarodowej, obejmującymi częściowo ten sam obszar geograficzny i utworzonymi w Unii Europejskiej zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1083/2006.

4. Zainteresowane państwa członkowskie i kraje partnerskie tworzą wspólne programy operacyjne na odpowiednim szczeblu terytorialnym, zgodnie z ich systemami instytucjonalnymi oraz przy uwzględnieniu zasady partnerstwa, o której mowa w art. 4.

⁽¹⁾ Dz.U. L 210 z 31.7.2006, str. 25.

⁽²⁾ Dotychczas niepublikowana w Dzienniku Urzędowym.

Programy te obejmują zasadniczo okres 7 lat, od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2013 r.

5. Kraje niebędące krajami uczestniczącymi, położone wzdłuż wybrzeża wspólnego basenu morskiego, gdzie realizowany jest wspólny program operacyjny, mogą zostać stowarzyszone ze wspólnym programem operacyjnym i skorzystać z pomocy wspólnotowej na warunkach określonych w przepisach wykonawczych, o których mowa w art. 11.

6. W ciągu roku od zatwierdzenia dokumentu strategicznego, o którym mowa w art. 7 ust. 3, kraje uczestniczące przedłożą wspólnie Komisji wnioski dotyczące wspólnych programów operacyjnych. Komisja przyjmuje wspólny program operacyjny po dokonaniu oceny jego zgodności z niniejszym rozporządzeniem oraz z przepisami wykonawczymi.

7. Wspólne programy operacyjne mogą być poddane przeglądowi z inicjatywy krajów uczestniczących, uczestniczących regionów granicznych lub Komisji w celu uwzględnienia zmian w priorytetach współpracy, rozwoju sytuacji społeczno-gospodarczej, rezultatów zaobserwowanych przy wprowadzaniu w życie określonych działań oraz w ramach procesu monitorowania i oceny, a także w celu uwzględnienia potrzeby dostosowania wysokości dostępnej pomocy oraz dokonania ponownego przydziału środków.

8. Po przyjęciu wspólnych programów operacyjnych Komisja zawiera z krajami partnerskimi porozumienie w sprawie finansowania zgodnie z odpowiednimi przepisami rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich⁽¹⁾. Porozumienie w sprawie finansowania zawiera postanowienia, które są niezbędne do realizacji wspólnego programu operacyjnego, i powinno być podpisane także przez wspólny organ zarządzający, o którym mowa w art. 10.

9. W oparciu o zasadę partnerstwa kraje uczestniczące wspólnie wybierają te działania zgodne z priorytetami i zadaniami wspólnego programu operacyjnego, które otrzymają pomoc wspólnotową.

10. W określonych i należycie uzasadnionych przypadkach, jeśli:

- a) nie można ustalić wspólnego programu operacyjnego z powodu problemów powstałych w relacjach pomiędzy uczestniczącymi krajami lub między Unią Europejską a krajem partnerskim;
- b) do dnia 30 czerwca 2010 r. kraje uczestniczące nie przedłożyły Komisji wspólnego programu operacyjnego;
- c) kraj partnerski nie podpisał porozumienia w sprawie finansowania do końca roku następującego po przyjęciu programu;
- d) wspólny program operacyjny nie może zostać zrealizowany wskutek problemów powstałych w relacjach między krajami uczestniczącymi;

Komisja, po konsultacjach z zainteresowanymi państwami członkowskimi, podejmuje niezbędne działania, by umożliwić zainteresowanemu państwu członkowskiemu wykorzystanie środków EFRR przeznaczonych na realizację programu, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1083/2006.

Artykuł 10

Zarządzanie programami

1. Wspólne programy operacyjne wdrażane są co do zasady metodą wspólnego zarządzania przez wspólny organ zarządzający umiejscowiony w państwie członkowskim. Wspólny organ zarządzający może być wspierany przez wspólny sekretariat techniczny.

2. Kraje uczestniczące mogą wystąpić do Komisji z wnioskiem o umiejscowienie wspólnego organu zarządzającego w kraju partnerskim, pod warunkiem że wyznaczony organ spełnia w pełni kryteria określone w odpowiednich przepisach rozporządzenia (WE, Euratom) nr 1605/2002.

3. Na użytek niniejszego rozporządzenia wspólny organ zarządzający oznacza instytucję lub organ publiczny albo prywatny, włączając w to samo państwo, na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym, wyznaczone wspólnie przez państwo lub państwa członkowskie oraz kraj lub kraje partnerskie biorące udział we wspólnym programie operacyjnym, posiadające zdolności finansowe i administracyjne pozwalające na zarządzanie pomocą wspólnotową i posiadające zdolność prawną do zawierania umów niezbędnych dla celów niniejszego rozporządzenia.

4. Wspólny organ zarządzający jest odpowiedzialny za zarządzanie wspólnym programem operacyjnym i jego wdrożenie zgodnie z zasadą należytego zarządzania technicznego i finansowego oraz za zapewnienie legalności i prawidłowości swoich działań. W tym celu wprowadza on odpowiednie systemy i standardy zarządzania, kontroli i księgowości.

5. System zarządzania i kontroli wspólnego programu operacyjnego zapewnia odpowiednie rozdzielenie funkcji związanych z zarządzaniem, zatwierdzaniem i kontrolą, poprzez odpowiedni podział obowiązków w ramach organu zarządzającego lub poprzez wyznaczenie odrębnych organów zatwierdzania i audytu.

6. W celu umożliwienia należytego przygotowywania wspólnych programów operacyjnych do realizacji po przyjęciu wspólnego programu operacyjnego, a przed podpisaniem porozumienia w sprawie finansowania, Komisja może zezwolić wspólnemu organowi zarządzającemu na wykorzystanie części budżetu programu na rozpoczęcie finansowania działań przewidzianych w programie, takich jak pokrywanie kosztów operacyjnych organu zarządzającego, wsparcie techniczne oraz pozostałe działania przygotowawcze. Szczegółowe zasady postępowania w fazie przygotowawczej są określone w przepisach wykonawczych, o których mowa w art. 11.

⁽¹⁾ Dz.U. L 248 z 16.9.2002, str. 1.

Artykuł 11

Przepisy wykonawcze

1. Przepisy wykonawcze zawierające przepisy szczegółowe dotyczące wdrożenia przepisów niniejszego tytułu przyjmowane są zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 26 ust. 2.

2. Do spraw objętych przepisami wykonawczymi należą takie kwestie, jak: wskaźnik współfinansowania, przygotowanie wspólnych programów operacyjnych, powołanie i obowiązki wspólnych organów, rola i obowiązki komitetów ds. monitorowania i selekcji, jak również wspólnego sekretariatu, kwalifikowanie się wydatków, wybór wspólnych projektów, faza przygotowawcza, techniczne i finansowe zarządzanie pomocą wspólnotową, kontrola i audyt finansowy, monitorowanie i ocena, widoczność pomocy i działania informacyjne na rzecz potencjalnych beneficjentów.

TYTUŁ IV

WDRAŻANIE

Artykuł 12

Przyjęcie programów działań

1. Programy działań, sporządzone w oparciu o dokumenty strategiczne, o których mowa w art. 7 ust. 1, przyjmuje się co do zasady corocznie zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 26 ust. 2.

W drodze wyjątku, m.in. w przypadkach, kiedy program działań nie został jeszcze przyjęty, Komisja może przyjąć, na podstawie dokumentów strategicznych i wieloletnich programów inedykatywnych, o których mowa w art. 7, środki nieprzewidziane w programach, według tych samych zasad i na tych samych warunkach, co programy działań.

2. Programy działań określają zamierzone cele, obszary działań, spodziewane wyniki, procedury zarządzania oraz ogólną kwotę przewidzianego finansowania. Uwzględniają one doświadczenia zdobyte w trakcie udzielania pomocy wspólnotowej w przeszłości. Zawierają opis działań, które mają być finansowane, wykaz kwot finansowania przydzielonych na każde działanie oraz orientacyjny harmonogram ich wdrożenia. Określają one rodzaje wskaźników wydajności, których monitorowanie jest niezbędne przy przyjmowaniu środków finansowanych w ramach tych programów.

3. Dla celów współpracy transgranicznej Komisja przyjmuje wspólne programy zgodnie z procedurami, o których mowa w art. 9.

4. Komisja przedstawia programy działań oraz wspólne programy współpracy transgranicznej Parlamentowi Europejskiemu oraz państwom członkowskim w celach informacyjnych w terminie miesiąca od ich przyjęcia.

Artykuł 13

Przyjęcie środków specjalnych nieprzewidzianych w dokumentach strategicznych i wieloletnich programach inedykatywnych

1. W przypadku nieprzewidzianych i należycie uzasadnionych potrzeb lub okoliczności Komisja przyjmuje środki specjalne nieuwzględnione w dokumentach strategicznych i w wieloletnich programach inedykatywnych, zwane dalej „środkami specjalnymi”.

Środki specjalne mogą być również wykorzystywane do finansowania działań ułatwiających przejście od pomocy w sytuacjach kryzysowych do długoterminowych działań na rzecz rozwoju, w tym takich, których celem jest lepsze przygotowanie ludności na powtarzające się sytuacje kryzysowe.

2. Środki specjalne, których koszt przekracza 10 000 000 EUR, przyjmowane są przez Komisję zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 26 ust. 2.

Zmiany środków specjalnych, takie jak dostosowania techniczne, przedłużenie okresu wdrażania, ponowny przydział środków w ramach prognozowanego budżetu, zwiększenie budżetu o kwotę nieprzekraczającą 20 % budżetu początkowego, o ile nie naruszają pierwotnych celów ustalonych w decyzji Komisji, dokonywane są bez konieczności stosowania procedury, o której mowa w art. 26 ust. 2.

3. Środki specjalne określają zamierzone cele, obszary działania, spodziewane wyniki, stosowane procedury zarządzania, a także ogólną sumę przewidzianego finansowania. Zawierają opis działań, które mają być finansowane, określają kwoty finansowania przeznaczone na poszczególne działania oraz orientacyjny harmonogram ich wdrożenia. Określają one rodzaje wskaźników wydajności, których monitorowanie jest niezbędne przy wdrażaniu tych środków specjalnych.

4. Komisja informuje Parlament Europejski i państwa członkowskie o środkach specjalnych, których wartość nie przekracza 10 000 000 EUR, w terminie miesiąca od podjęcia decyzji.

Artykuł 14

Kwalifikowalność

1. Do uzyskiwania finansowania na podstawie niniejszego rozporządzenia przeznaczonego na wdrażanie programów działań, wspólnych programów współpracy transgranicznej lub środków specjalnych kwalifikują się następujące podmioty:

- a) kraje i regiony partnerskie oraz ich instytucje;
- b) jednostki lokalne krajów partnerskich, takie jak regiony, departamenty, prowincje i gminy;
- c) wspólne organy utworzone przez kraje i regiony partnerskie oraz Wspólnotę;

- d) organizacje międzynarodowe, w tym organizacje regionalne, organy, służby lub misje ONZ, międzynarodowe instytucje finansowe i banki rozwoju, jeżeli przyczyniają się one do realizacji celów niniejszego rozporządzenia;
- e) instytucje i organy Wspólnoty, lecz jedynie w ramach wdrażania środków wspierających typu, o którym mowa w art. 16;
- f) agencje Unii Europejskiej;
- g) następujące podmioty i instytucje Państw Członkowskich, krajów i regionów partnerskich lub jakiegokolwiek innego państwa trzeciego spełniającego kryteria dostępu do zewnętrznej pomocy wspólnotowej, o których mowa w art. 21, jeżeli przyczyniają się one do realizacji celów niniejszego rozporządzenia:
- (i) instytucje państwowe lub parapaństwowe, władze administracyjne lub władze lokalne i ich grupy;
 - (ii) spółki, przedsiębiorstwa oraz inne prywatne organizacje i podmioty gospodarcze;
 - (iii) instytucje finansowe przyznające, wspierające i finansujące prywatne inwestycje w krajach i regionach partnerskich;
 - (iv) podmioty niepaństwowe określone w lit. h);
 - (v) osoby fizyczne;
- h) następujące podmioty niepaństwowe:
- (i) organizacje pozarządowe;
 - (ii) organizacje reprezentujące mniejszości narodowe lub etniczne;
 - (iii) grupy zawodowe i grupy inicjatyw lokalnych;
 - (iv) spółdzielnie, związki zawodowe, organizacje reprezentujące interesy gospodarcze i społeczne;
 - (v) organizacje lokalne (w tym sieci) zaangażowane w zdecentralizowaną regionalną współpracę i integrację;
 - (vi) organizacje konsumenckie, organizacje kobiece lub młodzieżowe, organizacje edukacyjne, kulturalne, badawcze i naukowe;
 - (vii) szkoły wyższe;
 - (viii) kościoły oraz stowarzyszenia i wspólnoty religijne;
 - (ix) media;
 - (x) stowarzyszenia transgraniczne, stowarzyszenia pozarządowe oraz niezależne fundacje.

organom lub podmiotom, które nie są wyraźnie wymienione w niniejszym artykule.

Artykuł 15

Rodzaje działań

1. Pomoc wspólnotowa wykorzystywana jest do finansowania programów, projektów i wszelkich typów działań przyczyniających się do osiągnięcia celów niniejszego rozporządzenia.
2. Pomoc wspólnotowa może także być wykorzystana:
 - a) do finansowania pomocy technicznej i ukierunkowanych działań administracyjnych, w tym działań w zakresie współpracy, w których biorą udział eksperci sektora publicznego oddelegowani przez uczestniczące w programie państwa członkowskie oraz władze regionalne i lokalne z tych państw;
 - b) do finansowania inwestycji i działań z nimi związanych;
 - c) do wniesienia wkładu na rzecz EBI lub innych pośredników finansowych zgodnie z art. 23, w celu finansowania pożyczek, inwestycji w akcje lub udziały, funduszy gwarancyjnych lub funduszy inwestycyjnych;
 - d) w wyjątkowych przypadkach na rzecz programów redukcji zadłużenia w ramach przyjętego na poziomie międzynarodowym programu redukcji zadłużenia;
 - e) do sektorowego lub ogólnego wsparcia budżetowego, jeśli zarządzanie wydatkami publicznymi w państwie partnerskim jest wystarczająco przejrzyste, wiarygodne i skuteczne i jeśli państwo to wprowadziło prawidłowo sformułowane polityki sektorowe lub makroekonomiczne zatwierdzone przez głównych darczyńców, w tym, w odpowiednich przypadkach, międzynarodowe instytucje finansowe;
 - f) do subsydiowania odsetek, zwłaszcza od kredytów związanych z ochroną środowiska;
 - g) do zapewnienia ubezpieczenia od ryzyka niehandlowego;
 - h) do wniesienia wkładu na fundusz ustanowiony przez Wspólnotę, jej państwa członkowskie, organizacje międzynarodowe i regionalne, innych darczyńców lub kraje partnerskie;
 - i) do wniesienia wkładu na rzecz kapitału międzynarodowych instytucji finansowych lub regionalnych banków rozwoju;
 - j) do pokrywania kosztów niezbędnych do skutecznego administrowania projektami i programami i nadzorowania ich przez kraje korzystające z pomocy wspólnotowej;
 - k) do finansowania mikroprojektów;
 - l) do finansowania środków związanych z bezpieczeństwem żywności.

2. Jeżeli jest to kluczowe dla osiągnięcia celów niniejszego rozporządzenia, pomoc wspólnotowa może zostać przyznana

3. Co do zasady wsparcie wspólnotowe nie jest wykorzystywane na pokrycie podatków, opłat celnych oraz innych obciążeń podatkowych.

Artykuł 16

Środki wspierające

1. Finansowanie wspólnotowe może również pokrywać wydatki związane z działaniami przygotowawczymi, działaniami związanymi z kontrolą, monitorowaniem, audytem i oceną, bezpośrednio koniecznymi do wdrożenia niniejszego rozporządzenia i realizacji jego celów, na przykład wydatki związane z badaniami, spotkaniami, publikacjami i szkoleniami, w tym z działaniami w zakresie szkoleń i kształcenia dla partnerów, umożliwiającymi im uczestniczenie w różnych etapach programu, wydatki związane z sieciami komputerowymi przeznaczonymi do wymiany informacji, jak i wszelkie inne wydatki na pomoc administracyjną i techniczną, jakie może ponieść Komisja przy zarządzaniu programem. Te ostatnie obejmują również wydatki na wsparcie administracyjne przedstawicielstw Komisji niezbędne do zarządzania działaniami finansowanymi na mocy niniejszego rozporządzenia.

2. Uwzględnienie wymienionych środków wspierających w ramach wieloletniego programowania nie jest konieczne, a środki wspierające mogą być finansowane niezależnie od zakresu dokumentów strategicznych i wieloletnich programów indykatorywnych. Mogą być one również finansowane na podstawie wieloletnich programów indykatorywnych. Komisja przyjmuje środki wspierające nieprzewidziane w wieloletnich programach indykatorywnych zgodnie z art. 13.

Artykuł 17

Współfinansowanie

1. Środki finansowane na podstawie niniejszego rozporządzenia kwalifikują się do współfinansowania między innymi przez:

- a) państwa członkowskie, ich władze regionalne i lokalne oraz ich agencje publiczne i parapaństwowe;
- b) państwa członkowskie EOG, Szwajcarię i inne państwa trzecie będące darczyńcami, w szczególności przez ich agencje publiczne i parapaństwowe;
- c) organizacje międzynarodowe, w tym regionalne, w szczególności międzynarodowe i regionalne instytucje finansowe;
- d) spółki, przedsiębiorstwa oraz inne organizacje prywatne i podmioty gospodarcze, a także inne podmioty niepaństwowe;
- e) kraje i regiony partnerskie otrzymujące finansowanie.

2. W przypadku współfinansowania równoległego projekt lub program zostaje podzielony na szereg wyraźnie identyfikowalnych podprojektów, z których każdy finansowany jest przez innych współfinansujących partnerów w taki sposób, by zawsze możliwe było określenie ostatecznego sposobu wykorzystania finansowania. W przypadku współfinansowania wspólnego całkowity koszt projektu lub programu zostaje podzielony pomiędzy partnerów zapewniających współfinansowanie, a zasoby zostają połączone w taki sposób, że nie jest możliwe

ustalenie źródła finansowania poszczególnych działań podejmowanych w ramach projektu lub programu.

3. W przypadku współfinansowania wspólnego Komisja może otrzymywać fundusze od podmiotów wymienionych w ust. 1 lit. a), b) i c) oraz zarządzać nimi w celu realizacji wspólnych działań. Środki takie traktowane są jako dochody przeznaczone na określony cel, zgodnie z art. 18 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 1605/2002.

Artykuł 18

Procedury zarządzania

1. Komisja realizuje działania na mocy niniejszego rozporządzenia zgodnie z rozporządzeniem (WE, Euratom) nr 1605/2002.

2. Komisja może powierzyć zadania organu publicznego – w szczególności związane z wykonaniem budżetu – organom, o których mowa w art. 54 ust. 2 lit. c) rozporządzenia (WE, Euratom) nr 1605/2002, o ile posiadają one uznaną na poziomie międzynarodowym pozycję, stosują uznane międzynarodowo systemy zarządzania i kontroli oraz znajdują się pod nadzorem organów publicznych.

3. Komisja może zawrzeć umowy ramowe z krajami partnerskimi, w których zostaną zawarte ustalenia dotyczące wszelkich środków niezbędnych do zapewnienia skutecznej realizacji pomocy wspólnotowej i ochrony interesów finansowych Wspólnoty.

4. W przypadku zarządzania zdecentralizowanego Komisja może zdecydować o zastosowaniu procedur dotyczących udzielania zamówień lub przyznawania dotacji obowiązujących w kraju lub regionie partnerskim będącym beneficjentem, pod warunkiem że:

- a) procedury kraju lub regionu partnerskiego będącego beneficjentem są zgodne z zasadami przejrzystości, proporcjonalności, równego traktowania i niedyskryminacji oraz nie dopuszczają do powstawania konfliktów interesów;
- b) kraj lub region partnerski będący beneficjentem zobowiązuje się do regularnego sprawdzania prawidłowej realizacji działań finansowanych z budżetu Wspólnoty, do podjęcia odpowiednich środków w celu zapobiegania nieprawidłowościom i nadużyciom oraz do wszczynania, w razie konieczności, postępowań sądowych w celu odzyskania niesłusznie wypłaconych środków.

Artykuł 19

Zobowiązania budżetowe

1. Zobowiązania budżetowe określa się na podstawie decyzji Komisji podejmowanych zgodnie z art. 9 ust. 6, art. 12 ust. 1, art. 13 ust. 1 i art. 16 ust. 2.

2. Zobowiązania budżetowe przeznaczone na działania, których wdrożenie rozciąga się na wiele lat budżetowych, mogą zostać podzielone na wiele rocznych rat.

3. Finansowanie wspólnotowe może przyjąć w szczególności jedną z następujących form prawnych: umowy w sprawie finansowania, umowy o dotację, zamówienia, umowy o pracę.

Artykuł 20

Ochrona interesów finansowych Wspólnoty

1. Wszelkie umowy zawarte na podstawie niniejszego rozporządzenia zawierają postanowienia zapewniające ochronę interesów finansowych Wspólnoty – w szczególności w odniesieniu do nieprawidłowości, nadużyć finansowych, korupcji oraz innych działań niezgodnych z prawem – zgodnie z rozporządzeniami Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich ⁽¹⁾, (WE, Euratom) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami ⁽²⁾ oraz (WE, Euratom) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 maja 1999 r. dotyczącym dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) ⁽³⁾.

2. Umowy w sposób wyraźny upoważniają Komisję i Trybunał Obrachunkowy do przeprowadzania audytów, w tym audytów na podstawie dokumentów i na miejscu, u wszystkich wykonawców lub podwykonawców, którzy otrzymali fundusze wspólnotowe. Umowy upoważniają też w wyraźny sposób Komisję do przeprowadzania kontroli na miejscu i inspekcji zgodnie z rozporządzeniem (WE, Euratom) nr 2185/96.

3. Wszystkie umowy służące realizacji pomocy wspólnotowej zapewniają Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu uprawnienia, o których mowa w ust. 2, zarówno podczas realizacji umów, jak i po ich wykonaniu.

Artykuł 21

Udział w przetargach i w umowach

1. W postępowaniach w sprawie udzielania zamówień publicznych lub zawarcia umów o dotacje finansowanych na podstawie niniejszego rozporządzenia uczestniczyć mogą osoby fizyczne oraz osoby prawne będące obywatelami lub mające siedzibę na terytorium państwa członkowskiego Wspólnoty, kraju będącego beneficjentem niniejszego rozporządzenia, kraju będącego beneficjentem pomocy z instrumentu pomocy przedakcesyjnej ustanowionego rozporządzeniem Rady (WE) nr 1085/2006 z dnia 17 lipca 2006 r. ustanawiającym instrument pomocy przedakcesyjnej (IPA) ⁽⁴⁾ lub państwa członkowskiego EOG.

2. W odpowiednio uzasadnionych przypadkach Komisja może zezwolić na udział osób fizycznych będących obywatelami lub osób prawnych mających siedzibę na terytorium kraju posiadającego tradycyjne więzi gospodarcze, handlowe i geograficzne z krajami sąsiadującymi, a także na wykorzystywanie dostaw i materiałów innego pochodzenia.

3. W postępowaniach w sprawie udzielania zamówień publicznych lub zawierania umów o dotacje finansowanych na podstawie niniejszego rozporządzenia mogą również uczestniczyć osoby fizyczne oraz osoby prawne będące obywatelami lub posiadające siedzibę na terytorium kraju innego niż określony w ust. 1, w przypadkach gdy ustanowiony został wzajemny dostęp do pomocy zewnętrznej tych krajów. Wzajemny dostęp jest przyznawany w przypadku, gdy dany kraj zapewnia państwom członkowskim i krajowi będącemu odbiorcą pomocy kwalifikowanie się na takich samych warunkach.

Wzajemny dostęp do zewnętrznej pomocy Wspólnoty przyznawany jest na podstawie indywidualnej decyzji dotyczącej danego kraju lub grupy krajów w danym regionie. Decyzja taka jest przyjmowana przez Komisję zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 26 ust. 2, i obowiązuje przez okres co najmniej roku.

Przyznanie wzajemnego dostępu do zewnętrznej pomocy wspólnotowej opiera się na porównaniu między Wspólnotą a innymi darczyńcami i odbywa się na poziomie sektorowym lub na poziomie całego kraju, niezależnie od tego, czy jest to darczyńca czy kraj otrzymujący. Decyzja o przyznaniu wzajemnego dostępu krajowi będącemu darczyńcą opiera się na zasadach przejrzystości, spójności i proporcjonalności pomocy udzielanej przez darczyńcę, zarówno pod względem jej jakości, jak i wysokości. W ramach procedury opisanej w niniejszym ustępie prowadzone są konsultacje z krajami będącymi beneficjentami.

4. W postępowaniach w sprawie udzielania zamówień publicznych lub zawierania umów o dotacje finansowanych na podstawie niniejszego rozporządzenia mogą uczestniczyć organizacje międzynarodowe.

5. Eksperti zgłaszani w ramach postępowań w sprawie zawarcia umów nie muszą spełniać kryteriów narodowościowych określonych powyżej.

6. Wszystkie dostawy i materiały zakupione na podstawie umów finansowanych na mocy niniejszego rozporządzenia pochodzą ze Wspólnoty lub krajów, kwalifikujących się na podstawie niniejszego artykułu. Pojęcie „pochodzenie” na użytek niniejszego rozporządzenia jest zdefiniowane w odpowiednich przepisach wspólnotowych dotyczących pochodzenia do celów celnych.

7. W należycie uzasadnionych przypadkach Komisja może zezwolić na udział osób fizycznych lub osób prawnych będących obywatelami lub posiadających siedzibę na terytorium krajów innych niż określone w ust. 1, 2 i 3, lub na nabycie towarów i materiałów innego pochodzenia niż określone w ust. 6. Odstępstwa mogą być uzasadnione niedostępnością towarów i usług na rynkach danych krajów, koniecznością podjęcia natychmiastowego działania lub tym, że zastosowanie kryteriów kwalifikowalności uniemożliwiłoby lub nadmiernie utrudniło realizację projektu, programu lub działania.

8. W przypadku gdy finansowanie wspólnotowe obejmuje operację realizowaną przez organizację międzynarodową, udział w odpowiednich postępowaniach w sprawie zawarcia umów jest otwarty dla wszelkich osób fizycznych lub prawnych, kwalifikujących się na mocy ust. 1, 2 i 3, a także wszelkich osób fizycznych lub prawnych, kwalifikujących się zgodnie z zasadami danej organizacji, przy zapewnieniu równego traktowania wszystkich darczyńców. Dotyczy to także dostaw, materiałów i ekspertów.

W przypadku gdy finansowanie wspólnotowe obejmuje operację współfinansowaną przez państwo członkowskie, państwo trzecie – z zastrzeżeniem zasady wzajemności zgodnie z ust. 3 – lub

⁽¹⁾ Dz.U. L 312 z 23.12.1995, str. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 292 z 15.11.1996, str. 2.

⁽³⁾ Dz.U. L 136 z 31.5.1999, str. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 210 z 31.7.2006, str. 82.

przez organizację regionalną, udział w odpowiednich postępowaniach w sprawie zawarcia umów jest otwarty dla wszystkich osób fizycznych lub prawnych kwalifikujących się na mocy ust. 1, 2 i 3, a także dla wszelkich osób fizycznych lub prawnych kwalifikujących się zgodnie z zasadami danego państwa członkowskiego, państwa trzeciego lub organizacji regionalnej. Dotyczy to także dostaw, materiałów i ekspertów.

9. W przypadku gdy pomoc wspólnotowa na podstawie niniejszego rozporządzenia zarządzana jest przez wspólny organ zarządzający, o którym mowa w art. 10, w odniesieniu do zamówień publicznych obowiązują zasady określone w przepisach wykonawczych, o których mowa w art. 11.

10. Oferenci, z którymi zawarto umowy na podstawie niniejszego rozporządzenia, przestrzegają podstawowych standardów pracy określonych w odpowiednich konwencjach Międzynarodowej Organizacji Pracy.

11. Ustępy 1–10 pozostają bez uszczerbku dla prawa udziału jakichkolwiek kategorii organizacji kwalifikujących się ze względu na ich charakter lub lokalizację w związku z celami działania.

Artykuł 22

Finansowanie wstępne

Odsetki od płatności na rzecz beneficjentów w ramach finansowania wstępnego są potrącane z płatności ostatecznej.

Artykuł 23

Środki finansowe udostępniane EBI i innym pośrednikom finansowym

1. Środki finansowe, o których mowa w art. 15 ust. 2 lit. c), są zarządzane przez pośredników finansowych, EBI lub przez inny bank lub organizację będącą w stanie nimi zarządzać.

2. Komisja przyjmuje przepisy wykonawcze do ust. 1 indywidualnie dla każdego przypadku, w celu uwzględnienia podziału ryzyka, wynagrodzenia pośrednika odpowiedzialnego za realizację, wykorzystania i odzyskiwania zysków pochodzących ze środków finansowych oraz zamknięcia operacji.

Artykuł 24

Ocena

1. Komisja regularnie ocenia wyniki polityki oraz programów regionalnych i transgranicznych oraz polityk sektorowych, a także efektywność programowania, w celu ustalenia, czy osiągnięto zamierzone cele oraz mając na uwadze opracowanie zaleceń służących udoskonaleniu przyszłych działań.

2. Komisja przekazuje istotne sprawozdania z oceny komitetowi, o którym mowa w art. 26, do dyskusji. Sprawozdania te i dyskusje uwzględnia się przy opracowywaniu programów oraz przy przydziale zasobów.

TYTUŁ V

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 25

Sprawozdanie roczne

Komisja bada postępy w realizacji działań podejmowanych na mocy niniejszego rozporządzenia i przedstawia Parlamentowi Europejskiemu oraz Radzie sprawozdanie roczne dotyczące wdrożenia pomocy wspólnotowej. Sprawozdanie przekazywane jest również Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów. Sprawozdanie zawiera informacje za poprzedni rok kalendarzowy odnośnie finansowanych działań, wyników monitorowania i ocen oraz realizacji zobowiązań i płatności budżetowych z podziałem na kraje, regiony oraz sektory współpracy.

Artykuł 26

Komitet

1. Komisja jest wspomagana przez komitet.
 2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu, stosuje się art. 4 i 7 decyzji 1999/468/WE.
- Okres, o którym mowa w art. 4 ust. 3 decyzji 1999/468/WE, wynosi 30 dni.
3. Komitet przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.
 4. W obradach komitetu poświęconych kwestiom dotyczącym EBI uczestniczy obserwator z tego banku.
 5. W celu ułatwienia dialogu z Parlamentem Europejskim Komisja regularnie informuje Parlament o obradach komitetu i przedstawia stosowne dokumenty, w tym porządki obrad, planowane środki i podsumowania posiedzeń zgodnie z art. 7 ust. 3 decyzji 1999/468/WE.

Artykuł 27

Uczestnictwo krajów trzecich niewymienionych w załączniku

1. Aby zapewnić spójność i skuteczność pomocy wspólnotowej podczas przyjmowania programów działań, o których mowa w art. 12, lub środków specjalnych, o których mowa w art. 13, Komisja może zdecydować, że kraje, terytoria i regiony kwalifikujące się do pomocy na podstawie innych zewnętrznych instrumentów pomocy wspólnotowej oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju kwalifikują się do objęcia środkami podejmowanymi na podstawie niniejszego rozporządzenia, w przypadku gdy realizowany projekt lub program ma charakter globalny, regionalny lub transgraniczny.
2. Powyższa możliwość finansowania może zostać przewidziana w dokumentach strategicznych, o których mowa w art. 7.

3. Przepisy art. 14 dotyczące kwalifikowalności i przepisy art. 21 dotyczące udziału w postępowaniach w sprawie udzielania zamówień są dostosowywane w sposób umożliwiający udział danych krajów, terytoriów i regionów.

4. W przypadku programów finansowanych na podstawie przepisów innych zewnętrznych instrumentów pomocy wspólnotowej, udział w postępowaniach w sprawie udzielania zamówień może być otwarty dla wszystkich osób fizycznych i prawnych z krajów kwalifikujących się na mocy innych instrumentów.

Artykuł 28

Wstrzymanie pomocy wspólnotowej

1. Bez uszczerbku dla postanowień dotyczących wstrzymania pomocy, określonych w umowach o partnerstwie i współpracy oraz w układach stowarzyszeniowych zawartych z krajami i regionami partnerskimi, w przypadku gdy kraj partnerski nie przestrzega zasad, o których mowa w art. 1, Rada, na wniosek Komisji, stanowiąc kwalifikowaną większością głosów, może podjąć stosowne kroki w odniesieniu do wszelkiej pomocy wspólnotowej udzielanej krajowi partnerskiemu na podstawie niniejszego rozporządzenia.

2. W takich przypadkach wspólnotową pomoc należy w pierwszej kolejności wykorzystać w celu wspierania podmiotów niepaństwowych w zakresie działań mających na celu promowanie praw człowieka i podstawowych wolności oraz wspieranie procesu demokracji w krajach partnerskich.

Artykuł 29

Koperta finansowa

1. Koperta finansowa na wdrażanie niniejszego rozporządzenia w okresie 2007–2013 wynosi 11 181 000 000 EUR i jest rozdzielona w następujący sposób:

a) przynajmniej 95 procent koperty finansowej przyznaje się na programy krajowe i wielokrajowe, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. a) pkt i);

b) do 5 procent koperty finansowej przyznaje się na programy współpracy transgranicznej, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. a) pkt ii).

2. Władza budżetowa zatwierdza kwotę rocznych środków w granicach określonych w ramach finansowych.

Artykuł 30

Przegląd

Komisja przedstawia do dnia 31 grudnia 2010 r. Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie oceniające wdrażanie niniejszego rozporządzenia w okresie pierwszych trzech lat, w stosownych przypadkach wraz z wnioskiem dotyczącym wprowadzenia niezbędnych zmian do niego, w tym zmian rozdziału środków finansowych, o którym mowa w art. 29 ust. 1.

Artykuł 31

Uchylenie

1. Rozporządzenia (EWG) nr 1762/92, (WE) nr 1734/94 i (WE) nr 1488/96 zostają uchylone ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2007 r.

2. Uchylone rozporządzenia nadal obowiązują w stosunku do aktów prawnych i zobowiązań dotyczących lat budżetowych poprzedzających rok 2007.

Artykuł 32

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwadzieścia dni po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2013 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu, dnia 24 października 2006 r.

W imieniu Parlamentu
Europejskiego

J. BORRELL FONTELLES
Przewodniczący

W imieniu Rady

P. LEHTOMÄKI
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

Kraje partnerskie, o których mowa w art. 1

Algieria

Armenia

Azerbejdżan

Białoruś

Egipt

Gruzja

Izrael

Jordania

Liban

Libia

Maroko

Mołdowa

Autonomia Palestyńska Zachodniego Brzegu Jordanu i Strefy Gazy

Federacja Rosyjska

Syria

Tunezja

Ukraina

DECYZJA NR 1639/2006/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

z dnia 24 października 2006 r.

ustanawiająca Program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji (2007–2013)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 156, art. 157 ust. 3 i art. 175 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego⁽¹⁾,uwzględniając opinię Komitetu Regionów⁽²⁾,stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniach 23. i 24. marca 2000 r. w Lizbonie Rada Europejska wyznaczyła cel uczynienia z Unii Europejskiej najbardziej konkurencyjnej i dynamicznej, opartej na wiedzy gospodarki na świecie. Podkreśliła ona znaczenie stworzenia klimatu sprzyjającego małym i średnim przedsiębiorstwom (MŚP) oraz uznała za ważne rozpowszechnianie najlepszych praktyk i zapewnienie większej zbieżności między państwami członkowskimi. W dniach 15. i 16. czerwca 2001 r. w Göteborgu Rada Europejska uzgodniła strategię Unii na rzecz zrównoważonego rozwoju w celu zapewnienia, aby wzrost gospodarczy, integracja społeczna i ochrona środowiska dotrzymywały sobie kroku. Istotną rolę w zrównoważonym rozwoju odgrywają wzorce produkcyjne przedsiębiorstw.
- (2) Aby przyczynić się do zwiększenia konkurencyjności i innowacyjności we Wspólnocie, do rozwoju społeczeństwa wiedzy oraz do zrównoważonego rozwoju opartego na harmonijnym wzroście gospodarczym, powinno się ustanowić Program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji (zwany dalej „Programem ramowym”).
- (3) Jest to zgodne z przedstawionym na wiosennym posiedzeniu Rady Europejskiej komunikatem Komisji z dnia 2 lutego 2005 r. zatytułowanym „Wspólne działania na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia – Nowy początek Strategii Lizbońskiej”, domagającym się działań, które zapewnią wzrost i konkurencyjność oraz sprawią, że Europa stanie się bardziej atrakcyjnym miejscem do inwestowania i pracy, oraz przypominającym, że konieczne jest pobudzanie przedsiębiorczości, przyciąganie wystarczającego kapitału podwyższonego ryzyka dla zakładania przedsiębiorstw oraz utrzymanie silnej europejskiej bazy przemysłowej, przy jednoczesnym wspieraniu innowacji, zwłaszcza innowacji ekologicznych, wykorzystania technologii informacyjnych i komunikacyjnych (TIK) oraz

zrównoważonego korzystania z zasobów. Podczas gdy konkurencyjność jest w dużej mierze zapewniana przez aktywne przedsiębiorstwa działające na otwartych, opartych na zasadach konkurencji rynkach oraz wspierana przez właściwe warunki ramowe, w szczególności przez ramy prawne przyjazne innowacjom, finansowanie przez Wspólnotę ma do odegrania rolę w zwiększeniu wsparcia i zapewnieniu uzupełniającego finansowania w celu zaradzenia sytuacjom, w których zawodzi rynek.

- (4) Europejska Karta Małych Przedsiębiorstw (zwana dalej „Kartą”), zatwierdzona przez Radę Europejską w Santa Maria de Feira w dniach 19. i 20. czerwca 2000 r., nazywa małe przedsiębiorstwa „kręgosłupem europejskiej gospodarki”. Specyficzne właściwości, wymogi i oczekiwania małych przedsiębiorstw i zakładów rzemieślniczych powinny być bardziej efektywnie uwzględniane w politykach krajowych i europejskich. Środki wspólnotowe mające na celu wspieranie MŚP, takie jak komunikat Komisji z dnia 10 listopada 2005 r. zatytułowany „Wdrażanie wspólnotowego programu lizbońskiego – Nowoczesna polityka wzrostu i zatrudnienia dla MŚP”, powinny uwzględniać cele określone w Kartcie, a Program ramowy powinien być wykorzystany jako środek prowadzący do osiągnięcia tych celów.
- (5) Program ramowy powinien być w szczególności skierowany do MŚP w rozumieniu zalecenia Komisji 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r. dotyczącego definicji mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw⁽⁴⁾. Powinien on kłaść szczególny nacisk na charakterystyczne cechy i potrzeby „gazel biznesu”, a także mikroprzedsiębiorstw i zakładów rzemieślniczych oraz szczególnych grup docelowych, w tym kobiet przedsiębiorców.
- (6) Program ramowy powinien skupić te szczegółowe środki Wspólnoty w dziedzinie przedsiębiorczości, MŚP, konkurencyjności przemysłu, innowacji, TIK, technologii dla środowiska oraz inteligentnej energii, które do chwili obecnej są regulowane następującymi aktami prawnymi: decyzją Rady 96/413/WE z dnia 25 czerwca 1996 r. w sprawie wdrożenia wspólnotowego programu działań na rzecz wzmocnienia konkurencyjności przemysłu europejskiego⁽⁵⁾, decyzją nr 1336/97/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 czerwca 1997 r. w sprawie zbioru wytycznych dla transeuropejskich sieci telekomunikacyjnych⁽⁶⁾, rozporządzeniem (WE) nr 1655/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 lipca 2000 r. dotyczącym instrumentu finansowego na rzecz środowiska (LIFE)⁽⁷⁾, decyzją Rady 2000/819/WE z dnia 20 grudnia 2000 r.

⁽¹⁾ Dz.U. C 65 z 17.3.2006, str. 22.

⁽²⁾ Dz.U. C 115 z 16.5.2006, str. 17.

⁽³⁾ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 1 czerwca 2006 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 12 października 2006 r.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 124 z 20.5.2003, str. 36.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 167 z 6.7.1996, str. 55.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 183 z 11.7.1997, str. 12. Decyzja zmieniona decyzją nr 1376/2002/WE (Dz.U. L 200 z 30.7.2002, str. 1).

⁽⁷⁾ Dz.U. L 192 z 28.7.2000, str. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 1682/2004 (Dz.U. L 308 z 5.10.2004, str. 1).

- w sprawie wieloletniego programu na rzecz przedsiębiorstw i przedsiębiorczości, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) (2001–2005) ⁽¹⁾, decyzją Rady 2001/48/WE z dnia 22 grudnia 2000 r. przyjmującą wieloletni wspólnotowy program mający na celu stymulowanie rozwoju i wykorzystania europejskich zasobów cyfrowych w sieciach globalnych oraz promowanie różnorodności językowej w społeczeństwie informacyjnym ⁽²⁾, decyzją nr 1230/2003/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. przyjmującą wieloletni program działania w dziedzinie energii: „Inteligentna Energia – Europa” (2003–2006) ⁽³⁾ w celu wsparcia zrównoważonego rozwoju w dziedzinie energii oraz decyzją nr 2256/2003/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. przyjmującą wieloletni program (2003–2005) monitorowania planu działań e-Europa 2005, rozpowszechniania dobrych praktyk oraz poprawy bezpieczeństwa sieci i informacji (MODINIS) ⁽⁴⁾.
- (7) Program ramowy powinien określić zbiór wspólnych celów, całkowitą kopertę finansową przeznaczoną na osiągnięcie tych celów, różne rodzaje środków wykonawczych oraz zawierać ustalenia dotyczące monitorowania i oceny oraz ochrony interesów finansowych Wspólnoty.
- (8) Zgodnie z komunikatem Komisji z dnia 11 marca 2003 r. zatytułowanym „Polityka innowacji: dostosowanie podejścia Unii w kontekście strategii lizbońskiej” i w świetle opracowanego przez OECD Podręcznika z Oslo, innowacja jest rozumiana jako pojęcie obejmujące odnowienie i poszerzenie gamy produktów i usług oraz powiązanych z nimi rynków; opracowanie nowych metod projektowania, produkcji, dostaw i dystrybucji; wprowadzenie zmian w zarządzaniu, organizacji pracy, warunkach pracy i umiejętnościach siły roboczej; pojęcie innowacji obejmuje innowacje technologiczne, pozatechnologiczne i organizacyjne.
- (9) Program ramowy nie powinien obejmować działań w zakresie badań i rozwoju technologicznego przeprowadzanych zgodnie z art. 166 Traktatu. Powinien on mieć charakter uzupełniający w stosunku do Siódmego programu ramowego Wspólnoty na rzecz badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (2007–2013) ⁽⁵⁾ (zwanego dalej „Siódmym programem ramowym na rzecz badań”) i poruszać kwestie innowacji, które obejmują innowacje pozatechnologiczne i technologiczne, które wykroczyły poza końcowy etap demonstracji i są gotowe do powielania rynkowego (testowanie innowacji do zastosowań rynkowych). Należy upewnić się, że nie występuje luka w finansowaniu pomiędzy rozwojem badań naukowych a zastosowaniem (transfer technologii, w tym faza załączkowa). Dlatego też finansowanie transferu wyników badań na rynek jest zadaniem, które należy realizować w ścisłej koordynacji z Siódmym programem ramowym na rzecz badań i innymi stosownymi programami badawczymi.
- (10) Program ramowy powinien również obejmować powielanie rynkowe istniejących technologii, które mają być stosowane w nowy i nowatorski sposób. W niektórych okolicznościach projekty pilotażowe dotyczące demonstracji technologicznych będą objęte oboma programami, tj. Programem ramowym i Siódmym programem ramowym na rzecz badań. Będzie się tak działo wyłącznie w przypadku, gdy niektóre rozwiązania technologiczne (na przykład normy techniczne w dziedzinie TIK) będą musiały być zatwierdzone na etapie powielania rynkowego innej zademonstrowanej już technologii.
- (11) Program ramowy powinien uzupełniać fundusze strukturalne i inne właściwe programy wspólnotowe, umożliwiając jednocześnie funkcjonowanie każdego instrumentu zgodnie z jego własnymi szczególnymi procedurami. W ten sposób te same kwalifikujące się koszty nie powinny być finansowane podwójnie.
- (12) Wspólne cele Programu ramowego powinny zostać osiągnięte przez programy szczegółowe zatytułowane: „Program na rzecz przedsiębiorczości i innowacji”, „Program na rzecz wspierania polityki w zakresie TIK” oraz „Inteligentna Energia – Program dla Europy”.
- (13) Zasady przejrzystości i równych szans dla obu płci powinny być uwzględniane we wszystkich programach i działaniach objętych zakresem Programu ramowego.
- (14) Niniejsza decyzja określa kopertę finansową dla całego okresu obowiązywania Programu ramowego będącą głównym punktem odniesienia dla władzy budżetowej podczas corocznej procedury budżetowej w rozumieniu pkt 37 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 17 maja 2006 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej i należytego zarządzania finansami ⁽⁶⁾.
- (15) Dla każdego programu szczegółowego powinien zostać zarezerwowany szczególnie, orientacyjny budżet.
- (16) W celu zapewnienia, aby finansowanie było przyznawane jedynie w celu zaradzenia sytuacjom, w których zawodzi rynek, oraz w celu uniknięcia zakłóceń w funkcjonowaniu rynku, finansowanie ze środków Programu ramowego powinno być zgodne z przepisami wspólnotowymi dotyczącymi pomocy państwa i związanymi z nimi instrumentami oraz z obowiązującą wspólnotową definicją MŚP.
- (17) Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym (zwane dalej „porozumieniem EOG”) oraz protokoły do układów stowarzyszeniowych przewidują udział zainteresowanych państw w programach Wspólnoty. Udział innych państw trzecich powinien być możliwy, jeżeli pozwalają na to układy i procedury.

⁽¹⁾ Dz.U. L 333 z 29.12.2000, str. 84. Decyzja ostatnio zmieniona decyzją nr 1776/2005/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 289 z 3.11.2005, str. 14).

⁽²⁾ Dz.U. L 14 z 18.1.2001, str. 32.

⁽³⁾ Dz.U. L 176 z 15.7.2003, str. 29. Decyzja zmieniona decyzją nr 787/2004/WE (Dz.U. L 138 z 30.4.2004, str. 12).

⁽⁴⁾ Dz.U. L 336 z 23.12.2003, str. 1. Decyzja ostatnio zmieniona decyzją nr 2113/2005/WE (Dz.U. L 344 z 27.12.2005, str. 34).

⁽⁵⁾ Dotychczas niepublikowany w Dzienniku Urzędowym.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 139 z 14.6.2006, str. 1.

- (18) Program ramowy i programy szczegółowe powinny być regularnie monitorowane i poddawane ocenie, co pozwoli na ich ewentualne dostosowanie. Tam, gdzie jest to możliwe, w sprawozdaniach z oceny powinno się poddać analizie uwzględnienie problematyki płci w działaniach w ramach programu.
- (19) Powinny również zostać podjęte właściwe środki zapobiegające nieprawidłowościom i nadużyciom oraz kroki niezbędne dla odzyskania utraconych, niewłaściwie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych środków finansowych zgodnie z rozporządzeniami Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich ⁽¹⁾ i (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowym i innym nieprawidłowościami ⁽²⁾ oraz rozporządzeniem (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 maja 1999 r. dotyczącym dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) ⁽³⁾.
- (20) Wzrost i konkurencyjność przedsiębiorstw w sektorach przemysłu i usług zależą od ich zdolności do szybkiego dostosowywania się do zmian, do wykorzystywania ich potencjału innowacyjnego oraz do opracowywania produktów wysokiej jakości. Przed tym wyzwaniem stoją przedsiębiorstwa każdej wielkości, szczególnie jednak przedsiębiorstwa mniejsze. Uzasadnione jest więc ustanowienie Programu na rzecz przedsiębiorczości i innowacji.
- (21) Wspólnota może odgrywać rolę katalizatora oraz koordynatora wysiłków państw członkowskich. Może ona wnieść własny wkład do ich osiągnięć oraz je uzupełniać, w szczególności poprzez wspieranie wymiany krajowych i regionalnych doświadczeń i praktyk, definiowanie i rozpowszechnianie najlepszych praktyk i innowacyjnych pomysłów oraz przyczynianie się do tego, że usługi wspierające przedsiębiorstwa i innowacje, zwłaszcza usługi dla MŚP, są dostępne w całej Europie.
- (22) Komunikat Komisji z dnia 28 stycznia 2004 r. zatytułowany „Stymulowanie technologii zrównoważonego rozwoju: plan działania w dziedzinie technologii środowiskowych dla Unii Europejskiej” apeluje o programy Wspólnoty służące wspieraniu rozwoju i wykorzystaniu technologii środowiskowych oraz o mobilizację instrumentów finansowych w celu podziału ryzyka inwestowania w technologie środowiskowe.
- (23) W celu wspierania powstania europejskiego rynku innowacyjnych produktów i usług państwa członkowskie i Komisja muszą stworzyć atrakcyjne warunki dla innowacyjnych produktów i usług, m. in. za pomocą proaktywnego podejścia do zamówień publicznych w celu wspierania tworzenia wiodących rynków, poprawiając jednocześnie ich dostępność dla MŚP i jakość usług publicznych, oraz za pomocą lepszych uregulowań prawnych i standardów opartych na wczesnym przewidywaniu
- potrzeb. Komisja powinna opracować wytyczne w kwestii zamówień publicznych sprzyjających innowacji.
- (24) W odniesieniu do innowacji technologicznych powinno się zachęcać MŚP do zaangażowania w sektory zaawansowanej technologii, takie jak przemysł kosmiczny i bezpieczeństwo, oraz do opracowywania aplikacji wykorzystujących możliwości oferowane przez system nawigacji satelitarnej Galileo.
- (25) Innowacje ekologiczne to wszelkie formy innowacji zmierzające do znacznego i widocznego postępu w kierunku realizacji celu w postaci zrównoważonego rozwoju, poprzez ograniczanie oddziaływania na środowisko lub osiąganie większej skuteczności i odpowiedzialności w zakresie wykorzystywania zasobów, w tym energii. Innowacja ekologiczna jest pojęciem ewoluującym, a Program ramowy musi w związku z tym zapewniać możliwość reagowania na zmiany. Promowanie innowacji ekologicznych poprzez Program ramowy ma na celu przyczynianie się do wdrażania planu działania w sprawie technologii środowiskowych.
- (26) Uwzględniając działania w ramach Programu LIFE+ na rzecz środowiska („LIFE+”), Program ramowy powinien zachęcać do stosowania technologii środowiskowych za pomocą projektów pilotażowych i projektów powielania rynkowego, likwidując lukę między udaną demonstracją innowacyjnych technologii a ich wprowadzeniem na rynek oraz usuwając bariery w zdobywaniu rynku, promując podejście opierające się na zasadzie dobrowolności w takich dziedzinach, jak zarządzanie środowiskiem oraz skupiając odpowiednie podmioty w ramach sieci. Powinien on wspierać innowacje ekologiczne przedsiębiorstw poprzez realizację projektów i wspólnych inwestycji w fundusze kapitału podwyższonego ryzyka, lecz nie powinien podwójnie finansować tych samych kosztów, które są finansowane w ramach LIFE+.
- (27) Rynkowe instrumenty finansowe Wspólnoty dla MŚP uzupełniają i wzmacniają efekty programów finansowania na poziomie krajowym. Mogą one w szczególności wspierać prywatne inwestycje na rzecz stworzenia nowych, innowacyjnych przedsiębiorstw oraz mogą wspierać przedsiębiorstwa o dużym potencjale wzrostu w fazie ekspansji w celu zmniejszenia stwierdzonej luki w zakresie kapitału własnego. Mogą one polepszyć dostęp istniejących MŚP do kredytów przeznaczonych na działania, które wspierają ich konkurencyjność i potencjał wzrostu.
- (28) Europejski Fundusz Inwestycyjny (EFI) jest wyspecjalizowaną instytucją Wspólnoty, która zapewnia kapitał podwyższonego ryzyka oraz instrumenty gwarancyjne dla MŚP. Jego działania skupiają się na wspieraniu mikrofinansowania i finansowania we wczesnej fazie zgodnie z zapotrzebowaniem rynku i najlepszymi praktykami. Przyczynia się on do osiągnięcia celów Wspólnoty, w tym społeczeństwa opartego na wiedzy, innowacji, wzrostu, zatrudnienia oraz wspierania ducha przedsiębiorczości. EFI zapewnia wymaganą ciągłość w zarządzaniu programami Wspólnoty i zebrał w tej dziedzinie rozległe doświadczenia. Z tego względu zarządzanie przez EFI w imieniu Komisji instru-

⁽¹⁾ Dz.U. L 312 z 23.12.1995, str. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 292 z 15.11.1996, str. 2.

⁽³⁾ Dz.U. L 136 z 31.5.1999, str. 1.

- mentami finansowymi Wspólnoty dla MŚP uznane zostało w niezależnych ocenach za dobrą praktykę. EFI dysponuje również fachową wiedzą potrzebną do wspierania nowych działań inicjowanych przez państwa członkowskie w oparciu o partnerstwo publiczno-prywatne, mających na celu przyciągnięcie kapitału podwyższonego ryzyka z rynków kapitałowych z korzyścią dla innowacyjnych małych przedsiębiorstw.
- (29) Przyszłe zmiany w otoczeniu finansowym i nowe standardy rachunkowości sprawiają, że instytucje finansowe stają się bardziej wyczulone na punkcie ryzyka, prowadzą do stworzenia „kultury ratingu” i mogą ograniczyć ofertę kredytową dla MŚP, przynajmniej w okresie przejściowym. Program na rzecz przedsiębiorczości i innowacji powinien w związku z tym stanowić odpowiedź na zmieniające się potrzeby finansowe MŚP, w tym potrzebę finansowania bliskiego przedsiębiorstwom oraz ich adaptacji do nowego otoczenia finansowego, przy jednoczesnym unikaniu zakłóceń w funkcjonowaniu rynku. Ponadto działania powinny przyczynić się do wzmocnienia zdolności instytucji finansowych do oceny ryzyka związanego z innowacjami w celu opracowania systemu oceny technologii i poprawy zdolności MŚP do lepszego wykorzystywania instrumentów finansowych dostępnych na rynkach.
- (30) Wysokiej jakości usługi wspierające przedsiębiorstwa i innowacje odgrywają ważną rolę w zapewnieniu dostępu MŚP do informacji dotyczących funkcjonowania i możliwości wewnętrznego rynku towarów i usług, jak również w ponadnarodowym transferze innowacji, wiedzy i technologii. Mają też one kluczowe znaczenie w ułatwianiu MŚP dostępu do informacji o dotyczących ich przepisach Wspólnoty, także tych planowanych, co pozwala im na przygotowanie i dostosowanie się do nich w sposób najbardziej racjonalny z punktu widzenia kosztów. Istniejące europejskie sieci wsparcia dla przedsiębiorstw, na przykład ośrodki Euro Info i centra przekazu innowacji, przyczyniły się do zdobycia znacznego doświadczenia i kwalifikacji. Zewnętrzne oceny podkreśliły konieczność wzmocnienia horyzontalnej roli europejskich usług wspierających przedsiębiorstwa, łącznie z optymalizacją współpracy między istniejącymi usługami i panelami wsparcia technicznego w celu utworzenia jednego punktu obsługi świadczącego usługi w pełnym zakresie na podstawie zobowiązania do nieodsyłania patenta. Dotyczy to rozpowszechniania informacji o programach Wspólnoty i wspierania udziału MŚP w tych programach, w szczególności udziału MŚP w Siódmym programie ramowym na rzecz badań. W ocenach podkreśla się również znaczenie ułatwienia wymiany między Komisją a MŚP.
- (31) Wspólnota powinna zaopatrzyć się w solidną bazę analityczną w celu wspierania kształtowania polityk w dziedzinie MŚP, przedsiębiorczości, innowacji i konkurencyjności w sektorach przemysłu. Baza taka powinna stanowić wartość dodaną w stosunku do informacji dostępnych w tych dziedzinach na poziomie krajowym. Wspólnota powinna troszczyć się o wspólne rozwijanie strategii konkurencyjności dla sektorów przemysłu i usług oraz o wspieranie najlepszych praktyk związanych z otoczeniem i kulturą przedsiębiorstw, włączając w to kwalifikacje, społeczną odpowiedzialność przedsiębiorstw i równe szanse dla kobiet i mężczyzn, a także wspieranie zakładania przedsiębiorstw przez młodych przedsiębiorców, między innymi poprzez kształcenie i ustawiczne szkolenie, od etapu edukacji szkolnej do etapu studiów wyższych.
- (32) Na posiedzeniu w Brukseli w dniach 20. i 21. marca 2003 r. Rada Europejska nadała innowacjom i przedsiębiorczości znaczenie priorytetowe oraz podkreśliła, że Europa musi uczynić więcej dla przekształcania pomysłów w rzeczywistą wartość dodaną. Wezwała ona do dalszych działań zmierzających do stworzenia warunków sprzyjających innowacyjności przedsiębiorstw. Linearny model innowacji, który zakłada, że badania prowadzą bezpośrednio do innowacji, okazał się niewystarczający dla wyjaśnienia osiągnięć innowacji i dla zaproponowania właściwych odpowiedzi w postaci polityki na rzecz innowacji. Uznając fakt, że przedsiębiorstwa stanowią jądro procesu innowacji, w ramach Programu na rzecz przedsiębiorczości i innowacji powinno się przewidzieć środki finansowe na pobudzanie innowacyjnych działań przedsiębiorstw i przekształcanie innowacji w produkty rynkowe oraz środki stymulujące zarządzanie innowacjami i kulturę innowacji. Powinno to umożliwić zapewnienie, aby innowacje przyczyniały się do wspierania konkurencyjności i były praktycznie realizowane na poziomie przedsiębiorstw. Na posiedzeniu w Brukseli w dniach 25. i 26. marca 2004 r. Rada Europejska wskazała, że czyste technologie są niezbędne dla pełnego wykorzystania synergii między przedsiębiorstwem a środowiskiem. Wspieranie innowacji ekologicznych, obejmujących także innowacyjne czyste technologie, może pomóc w wykorzystaniu ich potencjału.
- (33) Rynek transferu i przyswajania wiedzy jest często nieprzejrzysty, a zarówno brak informacji, jak i powiązań stwarza bariery rynkowe. Przedsiębiorstwa mają także problemy z integracją technologii niebędących częścią ich tradycyjnego obszaru działalności oraz z uzyskaniem dostępu do nowych rodzajów umiejętności. Ryzyko finansowe wiążące się z innowacjami może być wysokie, zyski mogą się opóźnić z powodu problemów w rozwoju, a podatki mogą nie być neutralne, jeśli chodzi o sukces lub porażkę. Może brakować umiejętności potrzebnych dla wykorzystania pojawiających się możliwości. Bariery instytucjonalne lub prawne mogą opóźnić lub przeszkadzać w pojawieniu się nowych rynków i dostępu do nich. Prawo upadłościowe może w dużym stopniu zniechęcać do podejmowania ryzyka związanego z działalnością gospodarczą ze względu na obawę przed niepowodzeniem. Sytuacja gospodarcza może poza tym decydować o tym, czy innowacja ma miejsce, czy też nie. Rozwój otoczenia przedsiębiorstw pobudzającego przedsiębiorczość, konkurencyjność i innowację powinien obejmować usprawnienie reform gospodarczych i administracyjnych związanych z przedsiębiorstwami i innowacjami, w szczególności gwarantujących podwyższenie konkurencyjności, zmniejszenie obciążeń administracyjnych w stosunku do MŚP i stworzenie lepszego środowiska prawnego dla przedsiębiorczości, tworzenia i transferu przedsiębiorstw, wzrostu i innowacji.
- (34) Te bariery wejścia na rynek technologii innowacyjnych są szczególnie istotne w przypadku technologii środowiskowych. Zbyt często ceny rynkowe nie uwzględniają w pełni środowiskowych kosztów produktów i usług. Ta część kosztów, która nie jest nieuwzględniana w cenach rynkowych, ponoszona jest przez społeczeństwo jako całość,

- a nie przez sprawców zanieczyszczeń. Ta nieprawidłowość funkcjonowania rynku, w połączeniu z interesem Wspólnoty w zachowaniu zasobów, zapobieganiu zanieczyszczeniom i ochronie środowiska przy możliwie niskich kosztach, uzasadnia zwiększone wsparcie dla innowacji ekologicznych.
- (35) Działania Wspólnoty na rzecz innowacji mają na celu wsparcie rozwijania polityki w zakresie innowacji w państwach członkowskich i ich regionach oraz ułatwienie wykorzystania synergii między regionalną, krajową i europejską polityką w zakresie innowacji a działaniami wspierającymi. Wspólnota może ułatwić wymiany ponadnarodowe, wzajemne uczenie się i tworzenie sieci oraz nadać rozmach współpracy w zakresie polityki na rzecz innowacji. Sieci wzajemnych kontaktów między zainteresowanymi stronami mają istotne znaczenie dla ułatwienia przepływu wiedzy i pomysłów, które są niezbędne dla innowacji.
- (36) Rezolucja Rady zatwierdzona na posiedzeniu Rady ds. Telekomunikacji w Brukseli w dniu 9 grudnia 2004 r. stanowi podstawę dla wniosku dotyczącego nowej inicjatywy na rzecz społeczeństwa informacyjnego mającej wzmocnić wkład społeczeństwa informacyjnego w osiągnięcia Europy. W swoim wymienionym wyżej komunikacie z dnia 2 lutego 2005 r. Komisja proponuje skupienie wysiłków na „zapewnieniu silniejszego i trwałego wzrostu oraz tworzeniu liczniejszych i lepszych miejsc pracy”. Komisja podkreśla, że wykorzystanie TIK zarówno przez sektor prywatny, jak i publiczny stanowi kluczowy element dla poprawy osiągnięć w zakresie innowacji oraz konkurencyjności w Europie. W związku z tym powinno się ustanowić Program na rzecz wspierania polityki w zakresie TIK.
- (37) Działania w ramach Programu na rzecz wspierania polityki dotyczącej TIK powinny także przyczynić się do realizacji celów strategii i2010, uwzględniając jednocześnie inne programy wspólnotowe w dziedzinie TIK w celu uniknięcia dublowania działań.
- (38) Technologie informacyjne i komunikacyjne stanowią podstawę gospodarki opartej na wiedzy. Przypada na nie około połowy wzrostu wydajności w nowoczesnych gospodarkach i dostarczają one jedyne swoim rodzaju rozwiązania dla istotnych wyzwań społecznych. Poprawa usług sektora publicznego i usług użyteczności publicznej musi nastąpić w ścisłej współpracy z odpowiednimi politykami Wspólnoty, na przykład w obszarach zdrowia publicznego, edukacji i kształcenia zawodowego, środowiska, transportu, rozwoju rynku wewnętrznego oraz konkurencji.
- (39) Powinno się wspierać zastosowanie i możliwie najlepsze wykorzystanie innowacyjnych rozwiązań opartych na technologiach informacyjnych i komunikacyjnych, w szczególności w zakresie usług w dziedzinach będących przedmiotem zainteresowania publicznego, łącznie z poprawą jakości życia defaworyzowanych grup społecznych, takich jak osoby niepełnosprawne lub osoby starsze. Wsparcie Wspólnoty powinno także ułatwić koordynację i realizację działań na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego we wszystkich państwach członkowskich.
- (40) Średniookresowa ocena programu eTEN (transeuropejskie sieci telekomunikacyjne) zaleca zastosowanie podejścia zorientowanego na potrzeby w przypadku interwencji Wspólnoty w projekty wspierające transeuropejskie usługi w dziedzinach będących przedmiotem zainteresowania publicznego.
- (41) W komunikatach Komisji dotyczących administracji elektronicznej (eRząd) oraz elektronicznych usług w dziedzinie zdrowia (eZdrowie) oraz związanych z nimi wnioskach Rady apeluje się o zwiększone wysiłki na rzecz innowacji, wymiany dobrych praktyk, interoperacyjności oraz wyraża się potrzebę zwiększonych synergii między pokrewnymi programami Wspólnoty. Interoperacyjność ma bardzo duże znaczenie dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego.
- (42) Ramy prawne dla podjęcia wyzwań związanych z treściami cyfrowymi w społeczeństwie informacyjnym zostały określone w dyrektywie 96/9/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 1996 r. w sprawie ochrony prawnej baz danych⁽¹⁾, dyrektywie 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym⁽²⁾ oraz dyrektywie 2003/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego⁽³⁾.
- (43) Stosowanie różnych praktyk wśród państw członkowskich wciąż stwarza bariery techniczne uniemożliwiające szeroki dostęp do informacji sektora publicznego w Unii i ich ponowne wykorzystanie.
- (44) Działania Wspólnoty dotyczące treści cyfrowych powinny uwzględniać wielojęzyczny i wielokulturowy charakter Wspólnoty.
- (45) Zasoby naturalne, których rozważne i racjonalne wykorzystywanie jest przewidziane w art. 174 Traktatu, obejmują, oprócz odnawialnych źródeł energii, ropę naftową, gaz ziemny i paliwa stałe, które stanowią podstawowe źródła energii, lecz są również głównymi źródłami emisji dwutlenku węgla.
- (46) Zielona księga Komisji zatytułowana „W kierunku europejskiej strategii na rzecz zabezpieczenia dostaw energii” stwierdza, że Unia Europejska staje się coraz bardziej uzależniona od zewnętrznych źródeł energii i że uzależnienie to może wzrosnąć w perspektywie 20–30 lat do 70 %. Dlatego podkreśla ona potrzebę rozważenia polityki w zakresie dostaw w kontekście zdecydowanego działania w zakresie polityki dotyczącej zużycia energii oraz apeluje o lepsze zarządzanie zużyciem energii i kształtowanie go z uwzględnieniem perspektywy ekologicznej, szczególnie w transporcie oraz w budownictwie. Zielona księga apeluje również o nadanie priorytetowego znaczenia rozwijaniu nowych i odnawialnych źródeł energii w reakcji na światowe ocieplenie klimatu i dla osiągnięcia, ustalonego już we wcześniejszych planach działania i rezolucjach, celu polegającego na zwiększeniu udziału energii ze źródeł odnawialnych w zużyciu energii brutto Wspólnoty do 12 % do roku 2010.

(1) Dz.U. L 77 z 27.3.1996, str. 20.

(2) Dz.U. L 167 z 22.6.2001, str. 10.

(3) Dz.U. L 345 z 31.12.2003, str. 90.

- (47) Dyrektywa 2001/77/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 września 2001 r. w sprawie wspierania produkcji na rynku wewnętrznym energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych ⁽¹⁾ wymaga, aby państwa członkowskie wyznaczyły orientacyjne cele krajowe zgodne z ogólnym orientacyjnym celem Wspólnoty wynoszącym 12 % krajowego zużycia energii brutto do 2010 r., i w szczególności z 22,1 % orientacyjnym udziałem energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii elektrycznej we Wspólnocie do 2010 r. Komunikat Komisji z dnia 26 maja 2004 r. zatytułowany „Udział energii odnawialnej w UE” ostrzega, że cel 12 % udziału energii odnawialnej w ogólnym zużyciu energii we Wspólnocie w roku 2010 nie zostanie osiągnięty, jeżeli nie zostaną podjęte istotne dodatkowe wysiłki.
- (48) Dyrektywa 2002/91/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków ⁽²⁾ wymaga, aby państwa członkowskie określiły minimalne wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej dla nowych i istniejących budynków, zapewniły certyfikację energetyczną budynków oraz przewidziały regularne kontrole kotłów grzewczych i systemów klimatyzacji w budynkach.
- (49) Dyrektywa 2003/30/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 maja 2003 r. w sprawie wspierania użycia w transporcie biopaliw lub innych paliw odnawialnych ⁽³⁾ wymaga, aby państwa członkowskie zapewniły, aby na ich rynkach oferowany był określony minimalny udział biopaliw i innych paliw odnawialnych.
- (50) Dyrektywa 2004/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie wspierania kogeneracji w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe na rynku wewnętrznym energii i zmieniająca dyrektywę 92/42/EWG ⁽⁴⁾ wymaga, aby państwa członkowskie przeprowadziły analizy własnego potencjału w zakresie wysoko wydajnej kogeneracji i ustanowiły systemy wspierania odzwierciedlające stwierdzony potencjał krajowy.
- (51) W celu ułatwienia realizacji tych działań Wspólnoty, osiągnięcia większego udziału w rynku przez odnawialne źródła energii oraz poprawy efektywności energetycznej potrzebne są szczegółowe programy wsparcia na poziomie Wspólnoty dla stworzenia możliwości zmierzania w kierunku zrównoważonych systemów energetycznych, w szczególności dla wsparcia standaryzacji wyposażenia technicznego związanego z wytwarzaniem energii ze źródeł odnawialnych lub korzystaniem z niej, dla zwiększenia wykorzystania technologii i rozpowszechniania najlepszych praktyk w zakresie sterowania zużyciem. To samo odnosi się do środków Wspólnoty dotyczących przedstawiania informacji o efektywności energetycznej urządzeń elektrycznych, elektronicznych, biurowych i komunikacyjnych oraz standaryzacji urządzeń świetlnych, grzewczych i klimatyzacyjnych. W związku z tym powinno się ustanowić program „Inteligentna Energia – Program dla Europy”.
- (52) Program „Inteligentna Energia – Program dla Europy” powinien przyczynić się do realizacji ogólnych celów w zakresie zwiększenia dywersyfikacji i bezpieczeństwa dostaw energii oraz poprawy konkurencyjności przedsiębiorstw w Unii, w szczególności MŚP, służąc równocześnie ochronie środowiska naturalnego i wypełnianiu międzynarodowych zobowiązań w tej dziedzinie. Środki na rzecz efektywniejszego wykorzystywania energii w tym programie szczegółowym powinny koncentrować się również na udoskonaleniu procesów produkcyjnych pod względem technologicznym oraz zwiększaniu efektywności poprzez poprawę logistyki transportowej.
- (53) Osiągnięcie pełnych efektów istniejącej strategii w zakresie zrównoważonej energii wymaga nie tylko ciągłości we wsparciu Wspólnoty dla rozwijania i realizacji polityki oraz usuwania istniejących barier pozatechnologicznych poprzez rozszerzone kampanie informacyjne, lecz przede wszystkim wsparcia w przyspieszaniu inwestycji i stymulowaniu wprowadzania na rynek innowacyjnych technologii w całej Wspólnocie.
- (54) Odnawialne źródła energii i zwiększona efektywność energetyczna przynoszą nie tylko korzyści dla środowiska, przedsiębiorstwa działające w tych branżach znajdują się wśród przedsiębiorstw o najszybszym wzroście we Wspólnocie, tworząc nowe miejsca pracy. Europejski przemysł w zakresie energii odnawialnej odgrywa wiodącą w świecie rolę w rozwoju technologii związanych z wytwarzaniem energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. Dzięki takim technologiom następuje poprawa spójności gospodarczej i społecznej oraz zmniejsza się rozproszenie zasobów.
- (55) Decyzja nr 1230/2003/WE wygaśnie dnia 31 grudnia 2006 r.
- (56) Działania w trzech z czterech szczególnych obszarów programu ustanowionego decyzją nr 1230/2003/WE powinny być kontynuowane na podstawie niniejszego Programu ramowego: (i) wspieranie efektywnego wykorzystywania energii i racjonalne wykorzystywanie zasobów energetycznych („SAVE”); (ii) wspieranie nowych i odnawialnych źródeł energii („ALTENER”); oraz (iii) wspieranie efektywnego wykorzystywania energii i wykorzystywania nowych i odnawialnych źródeł energii w transporcie („STEER”).
- (57) Międzynarodowy wymiar („COOPENER”) programu ustanowionego decyzją nr 1230/2003/WE powinien być kontynuowany w ramach nowych instrumentów Wspólnoty dotyczących pomocy dla państw trzecich jako element programu tematycznego dotyczącego środowiska i zrównoważonego zarządzania zasobami naturalnymi, w tym energią. Powinno się jednak ściśle powiązać odpowiednie elementy programu tematycznego oraz programu „Inteligentna Energia – Program dla Europy”, tak aby ułatwić MŚP wykorzystanie potencjalnych rynków zbytu inteligentnej energii poza Europą.

(1) Dz.U. L 283 z 27.10.2001, str. 33. Dyrektywa zmieniona Aktem przystąpienia z 2003 r.

(2) Dz.U. L 1 z 4.1.2003, str. 65.

(3) Dz.U. L 123 z 17.5.2003, str. 42.

(4) Dz.U. L 52 z 21.2.2004, str. 50.

- (58) W zgodzie z zasadami dobrych rządów i lepszego stanowienia prawa Komisja zleciła niezależnym ekspertom przeprowadzenie oceny *ex ante* odnowionego wieloletniego programu Wspólnoty w dziedzinie energii, który zastąpi bieżący program „Inteligentna Energia – Program dla Europy” po dniu 31 grudnia 2006 r. W swoim sprawozdaniu eksperci dochodzą do wniosku, że program „Inteligentna Energia – Program dla Europy” powinien być kontynuowany po roku 2006 oraz przekształcony w bardziej wszechstronny i ambitny instrument. Celem tego programu powinno również być dalsze umocnienie pozycji Europy i osiągnięcie większej doskonałości w dziedzinie zrównoważonych technologii energetycznych i ich stosowania.
- (59) W procesie wdrażania Programu ramowego powinno się uwzględnić potrzebę zagwarantowania jego przyjazności dla użytkownika i uproszczenia administracyjnego. Komisja powinna opublikować i szeroko rozpowszechnić podręcznik użytkownika, określający jasne, proste i przejrzyste ogólne zasady udziału beneficjentów w Programie ramowym. Powinno to w szczególności ułatwić udział MŚP. W podręczniku użytkownika powinno się opisać prawa i obowiązki beneficjentów, kwestie finansowe, takie jak kwalifikujące się koszty i stopy wsparcia, zasady dotyczące przepisów i procedur administracyjnych, w szczególności przyjazne dla użytkownika procedury składania wniosków, obejmujące w razie potrzeby dwuetapowy proces składania wniosków, pod warunkiem że taka procedura nie wydłuży czasu między oceną a podpisaniem umowy, zasady korzystania z wyników projektów i ich rozpowszechniania, a także zasady oceny i wyboru projektów oraz przyznawania pomocy.
- (60) Na podstawie analizy kosztów względem korzyści Komisja może wykorzystać nową lub istniejącą agencję wykonawczą do realizacji Programu ramowego zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 58/2003 z dnia 19 grudnia 2002 r. ustanawiającym statut agencji wykonawczych, którym zostaną powierzone niektóre zadania w zakresie zarządzania programami wspólnotowymi ⁽¹⁾.
- (61) W ramach Programu ramowego powinny również być wspierane analizy dotyczące przyszłych struktur i potrzeb europejskiej polityki w zakresie innowacji.
- (62) Jako że cele niniejszej decyzji dotyczące zwiększenia konkurencyjności i innowacji we Wspólnocie nie mogą być w sposób wystarczający osiągnięte przez państwa członkowskie z powodu potrzeby ustanowienia wielostronnych partnerstw, transnarodowej mobilności oraz wymiany informacji w skali całej Wspólnoty, a w związku z tym mogą być lepiej osiągnięte na poziomie Wspólnoty z uwagi na charakter niezbędnych działań i środków, Wspólnota może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności ustanowioną w tym artykule niniejsza decyzja nie wykracza poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia tych celów.
- (63) Środki niezbędne do wykonania niniejszej decyzji powinny zostać przyjęte zgodnie z decyzją Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającą warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji ⁽²⁾.
- (64) Uwzględniając charakter zagadnień będących przedmiotem programów szczegółowych, Komisja powinna być wspierana w realizacji poszczególnych programów szczegółowych przez różne komitety. Komitety te będą okresowo odbywać w jednym czasie posiedzenia w celu umożliwienia wspólnych posiedzeń, na których będą omawiane kwestie przekrojowe lub wspólne, zgodnie z ustaleniami komitetu zarządzającego EIP we współpracy z Komisją.
- (65) W celu poprawy spójności między elementami Programu ramowego i jego skuteczności Komisja powinna uzyskać wsparcie ze strony panelu doradczego ds. konkurencyjności i innowacji.
- (66) Decyzja nr 456/2005/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 marca 2005 r. ustanawiająca wieloletni program wspólnotowy mający na celu zwiększenie dostępności, użyteczności i wykorzystania zasobów cyfrowych w Europie ⁽³⁾ ustanawia wieloletni program zwany „eContentplus”. Decyzja ta wygaśnie w dniu 31 grudnia 2008 r. Środki przewidziane w celu rozszerzenia dostępności, funkcjonalności i użyteczności treści cyfrowych w Europie powinny być kontynuowane po tej dacie w ramach Programu na rzecz wspierania polityki w zakresie TIK, ustanowionego niniejszą decyzją.
- (67) Środki przewidziane w decyzji 96/413/WE powinny zostać włączone do Programu na rzecz przedsiębiorczości i innowacji. Decyzja 96/413/WE powinna zatem zostać uchylona,

STANOWIĄ, CO NASTĘPUJE:

TYTUŁ I

PRZEPISY WSPÓLNE

ROZDZIAŁ I

Program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji

Artykuł 1

Ustanowienie

1. Niniejszym ustanawia się na okres od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. Program ramowy na rzecz działań Wspólnoty w dziedzinie konkurencyjności i innowacji, w którym szczególną uwagę poświęca się potrzebom MŚP (zwany dalej „Programem ramowym”).

⁽²⁾ Dz.U. L 184 z 17.7.1999, str. 23. Decyzja zmieniona decyzją 2006/512/WE (Dz.U. L 200 z 22.7.2006, str. 11).

⁽³⁾ Dz.U. L 79 z 24.3.2005, str. 1.

⁽¹⁾ Dz.U. L 11 z 16.1.2003, str. 1.

2. Program ramowy przyczynia się do zwiększenia konkurencyjności oraz potencjału innowacyjnego Wspólnoty jako społeczeństwa o zaawansowanym poziomie wiedzy, funkcjonującego zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju opartego na stabilnym wzroście gospodarczym oraz charakteryzującego się wysoce konkurencyjną gospodarką rynkową o wysokim poziomie ochrony oraz poprawy jakości środowiska.

3. Program ramowy nie obejmuje działań związanych z badaniami, rozwojem technologicznym i demonstracjami, które są realizowane zgodnie z art. 166 Traktatu. Przyczynia się on do zlikwidowania luki między badaniami a innowacjami oraz do wspierania wszelkich form innowacji.

Artykuł 2

Cele

1. Program ramowy ma następujące cele:

- a) zwiększanie konkurencyjności przedsiębiorstw, w szczególności MŚP;
- b) promowanie wszelkich form innowacji, w tym innowacji ekologicznych;
- c) przyśpieszenie tworzenia trwałego, konkurencyjnego, innowacyjnego społeczeństwa informacyjnego o charakterze integrującym;
- d) promowanie efektywności energetycznej oraz odnawialnych źródeł energii we wszystkich sektorach, w tym w sektorze transportu.

2. Cele Programu ramowego są realizowane poprzez wdrażanie następujących programów szczegółowych ustanowionych w tytule II (zwanymi dalej „programami szczegółowymi”):

- a) Program na rzecz przedsiębiorczości i innowacji;
- b) Program na rzecz wspierania polityki w zakresie technologii informacyjnych i komunikacyjnych (TIK);
- c) program „Inteligentna Energia – Program dla Europy”.

Artykuł 3

Budżet

1. Koperta finansowa na realizację Programu ramowego wynosi 3 631 300 000 EUR.

2. Orientacyjny podział środków w ramach budżetu na poszczególne programy szczegółowe przedstawiono w załączniku I.

3. Władza budżetowa zatwierdza wysokość dostępnych rocznych środków w granicach wynikających z ram finansowych.

Artykuł 4

Uczestnictwo państw trzecich

Program ramowy jest dostępny dla:

- a) państw Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) będącymi członkami Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), zgodnie z warunkami określonymi w porozumieniu EOG;
- b) państw przystępujących i kandydujących korzystających ze strategii przedakcesyjnej, zgodnie z ogólnymi zasadami oraz warunkami ogólnymi dotyczącymi uczestnictwa tych państw w programach wspólnotowych ustanowionych w odpowiednich umowach ramowych oraz decyzjach rady stowarzyszenia;
- c) państw Zachodnich Bałkanów, zgodnie z przepisami, które zostaną określone w wyniku zawarcia z tymi państwami umów ramowych w sprawie ich uczestnictwa w programach wspólnotowych;
- d) innych państw trzecich, o ile pozwalają na to umowy oraz procedury.

ROZDZIAŁ II

Realizacja programu ramowego

Artykuł 5

Roczne programy prac

1. Komisja przyjmuje roczne programy prac dla programów szczegółowych zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 46 ust. 2, uwzględniając potrzebę dostosowania do przyszłych zmian, w szczególności w związku z oceną śródroczową.

Komisja zapewnia wykonanie rocznych programów prac i niezwłocznie przekazuje Parlamentowi Europejskiemu szczegółowe informacje dotyczące ich przygotowania i realizacji.

2. Zmiany w rocznych programach prac dotyczące środków budżetowych, w wysokości przewyższającej 1 mln EUR, są przyjmowane zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 46 ust. 2.

Artykuł 6

Wspólne środki wykonawcze Programu ramowego

1. Instrumenty określone w tytule II rozdział I sekcja 2, rozdział II sekcja 2 i rozdział III sekcja 2 stanowią wspólny zestaw narzędzi na potrzeby Programu ramowego. Mogą one być wykorzystywane także do realizacji celów każdego programu szczegółowego zgodnie z odpowiednim rocznym programem pracy. Szczegółowy wykaz instrumentów jest określony w przewodniku dla użytkownika, o którym mowa w art. 47.

2. Przyznawanie finansowania następuje zgodnie z zasadami Wspólnoty dotyczącymi pomocy państwa oraz z instrumentami towarzyszącymi. Zastosowanie mają przepisy wspólnotowe dotyczące publicznego dostępu do dokumentów. Uwzględnić należy zasady przejrzystości i włączania problematyki płci do głównego nurtu działań politycznych.

Artykuł 7

Pomoc techniczna

W ramach koperty finansowej określonej w niniejszej decyzji mogą być również pokrywane niezbędne wydatki związane z działaniami przygotowawczymi, monitorowaniem, kontrolą, audytem i oceną, wymagane bezpośrednio dla skutecznego i wydajnego wdrożenia niniejszej decyzji oraz dla osiągnięcia jej celów.

Działania takie mogą w szczególności obejmować badania, spotkania, działania informacyjne, publikacje, wydatki na sprzęt informatyczny, systemy i sieci do celów wymiany oraz przetwarzania informacji, a także wszelkie inne wydatki na pomoc lub doradztwo techniczne, naukowe lub administracyjne, jakiego Komisja może potrzebować przy realizacji niniejszej decyzji.

Artykuł 8

Monitorowanie i ocena

1. Komisja regularnie monitoruje realizację Programu ramowego i wchodzących w jego skład programów szczegółowych. Bada również synergie w ramach Programu ramowego oraz synergie z innymi uzupełniającymi programami wspólnotowymi, a także w miarę możliwości z krajowymi programami współfinansowanymi przez Unię. Tam, gdzie jest to możliwe, Komisja bada również problematykę płci i poszanowanie zasady niedyskryminacji w działaniach programu.

Komisja sporządza roczne sprawozdanie z realizacji Programu ramowego i każdego z programów szczegółowych obejmujące analizę wspieranych działań pod względem wykonania finansowego, wyników oraz, tam, gdzie to możliwe, wpływu. Ponadto w rocznym sprawozdaniu z realizacji Programu na rzecz przedsiębiorczości i innowacji wyraźnie określa się działania w dziedzinie innowacji ekologicznych.

2. Program ramowy i wchodzące w jego skład programy szczegółowe podlegają ocenie śródkresowej i końcowej. Oceny te obejmują badanie kwestii, takich jak odpowiedniość, spójność i synergia, efektywność, skuteczność, trwałość, użyteczność oraz – tam, gdzie jest to możliwe i odpowiednie – podział finansowania na sektory. Ocena końcowa określa ponadto, w jakim stopniu Program ramowy jako całość i każdy z jego programów szczegółowych osiągnęły swoje cele.

Zarówno w przypadku oceny śródkresowej, jak i końcowej stosuje się odpowiednie metody określenia wpływu Programu ramowego i każdego z programów szczegółowych na ich cele, włącznie z konkurencyjnością, innowacją, przedsiębiorczością, wzrostem produktywności, zatrudnieniem i środowiskiem.

W ramach tych ocen badana jest jakość świadczonych przez partnerów sieciowych usług, o których mowa w art. 21 ust. 2.

Ocena śródkresowa może także zawierać elementy wchodzące w skład oceny *ex post* dotyczącej wcześniejszych programów.

3. Oceny śródkresowe i końcowe programów szczegółowych oraz niezbędne środki budżetowe są włączane do odpowiednich rocznych programów prac.

W rocznych programach prac w odniesieniu do każdego działania określone są wymierne cele oraz opracowane są właściwe kryteria oceny i wskaźniki jakościowe oraz ilościowe mające na celu sprawdzenie skuteczności osiągania wyników, które przyczynią się do realizacji celów Programu ramowego jako całości oraz celów odpowiednich programów szczegółowych.

Ocena śródkresowa i końcowa Programu ramowego oraz niezbędne środki budżetowe są włączone do rocznego programu prac dla Programu na rzecz przedsiębiorczości i innowacji.

4. Ocena śródkresowa Programu ramowego zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2009 r., a ocena końcowa do dnia 31 grudnia 2011 r.

Oceny śródkresowe i końcowe programów szczegółowych są przeprowadzane w sposób pozwalający na uwzględnienie ich wyników w ocenach śródkresowych i końcowych Programu ramowego.

5. Komisja przekazuje Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu oraz Komitetowi Regionów roczne sprawozdania z wdrożenia oraz wyniki ocen śródkresowych i końcowych dotyczące Programu ramowego oraz wchodzących w jego skład programów szczegółowych.

Artykuł 9

Ochrona interesów finansowych Wspólnoty

1. Komisja zapewnia, aby przy realizacji działań finansowanych na mocy niniejszej decyzji interesy finansowe Wspólnoty były chronione dzięki stosowaniu środków mających na celu zapobieganie nadużyciom, korupcji oraz wszelkim innym działaniom niezgodnym z prawem poprzez skuteczne kontrole oraz odzyskiwanie kwot bezpodstawnie wypłaconych oraz, jeżeli wykryte zostaną nieprawidłowości, poprzez zastosowanie skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających sankcji, zgodnie z rozporządzeniem (WE, Euratom) nr 2988/95, rozporządzeniem (Euratom, WE) nr 2185/96 i rozporządzeniem (WE) nr 1073/1999.

2. W odniesieniu do działań Wspólnoty finansowanych na mocy niniejszej decyzji, w przypadku jakiegokolwiek naruszenia przepisów prawa wspólnotowego, w tym naruszenia zobowiązań umownych ustanowionych na podstawie Programu ramowego, wynikającego z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego, które działa lub mogłoby działać na szkodę budżetu ogólnego Unii Europejskiej lub budżetów zarządzanych przez nią poprzez nieuzasadnioną pozycję wydatków, stosuje się rozporządzenie (WE, Euratom) nr 2988/95 oraz rozporządzenie (Euratom, WE) nr 2185/96.

3. Wszystkie środki wykonawcze na podstawie niniejszej decyzji przewidują w szczególności nadzór oraz kontrolę

finansową Komisji lub upoważnionego przez nią pełnomocnika oraz audytów wykonywanych przez Europejski Trybunał Obrachunkowy, w razie potrzeby na miejscu.

TYTUŁ II

PROGRAMY SZCZEGÓLNE

ROZDZIAŁ I

Program na rzecz przedsiębiorczości i innowacji

Sekcja 1

Cele i zakres działania

Artykuł 10

Ustanowienie i cele

1. Niniejszym ustanawia się Program na rzecz przedsiębiorczości i innowacji, w celu wspierania przedsiębiorstw, w szczególności MŚP, przedsiębiorczości, innowacji, w tym innowacji ekologicznej, oraz konkurencyjności przemysłu.

2. Program na rzecz przedsiębiorczości i innowacji przewiduje działania mające na celu wspieranie, ulepszanie, zachęcanie do i promowanie:

- dostępu do finansowania przeznaczonego na rozpoczęcie i rozwój działalności MŚP oraz na inwestycje w działalność innowacyjną;
- tworzenia otoczenia przyjaznego dla współpracy MŚP, w szczególności na szczeblu współpracy transgranicznej;
- wszystkich form innowacji w przedsiębiorstwach;
- innowacji ekologicznej;
- kultury przedsiębiorczości i innowacji;
- reform administracyjnych i gospodarczych związanych z przedsiębiorczością i innowacyjnością.

Artykuł 11

Dostęp do finansowania przeznaczonego na rozpoczęcie i rozwój działalności MŚP

Działania związane z dostępem do finansowania przeznaczonego na rozpoczęcie i rozwój działalności MŚP oraz na inwestycje w działalność innowacyjną, w tym na rzecz innowacji ekologicznych, mogą obejmować:

- zwiększenie wysokości inwestycji kapitału podwyższonego ryzyka oraz instrumentów inwestycyjnych oferowanych przez „anioły biznesu”;
- zapewnienie efektu dźwigni finansowej instrumentom finansowania wierzycielskiego MŚP;

- poprawę otoczenia finansowego i gotowości inwestycyjnej MŚP.

Artykuł 12

Współpraca MŚP

Działania związane ze współpracą MŚP mogą obejmować:

- rozwój usług wspierających działalność MŚP;
- działania na rzecz środków umożliwiających MŚP współpracę i zachęcających je do współpracy z innymi przedsiębiorstwami i innymi podmiotami innowacyjnymi za granicą, w tym zaangażowania MŚP w dziedzinie norm europejskich i międzynarodowych;
- promowanie i ułatwianie międzynarodowej współpracy przedsiębiorstw, w tym na poziomie regionalnym i poprzez sieci MŚP sprzyjające koordynacji i rozwojowi ich działalności gospodarczej i przemysłowej.

Artykuł 13

Działania innowacyjne

Działania związane z innowacjami mogą obejmować:

- promowanie innowacji charakterystycznych dla danego sektora, klastrów, sieci innowacji, partnerstwa publiczno-prywatnego w zakresie innowacji oraz współpracy z właściwymi organizacjami międzynarodowymi i stosowanie zarządzania innowacjami;
- wspieranie krajowych i regionalnych programów na rzecz innowacji gospodarczych;
- wspieranie wykorzystania innowacyjnych technologii i koncepcji oraz innowacyjnego stosowania istniejących technologii i koncepcji;
- usługi wspierające na rzecz międzynarodowej wymiany wiedzy i transferu technologii oraz ochrony własności intelektualnej i przemysłowej, a także zarządzania nią;
- opracowywanie i badanie nowych rodzajów usług innowacyjnych;
- rozwój technologii i wiedzy poprzez archiwizację i transfer danych.

Artykuł 14

Działania w zakresie innowacji ekologicznych

Działania dotyczące innowacji ekologicznych mogą obejmować:

- wspieranie wykorzystania technologii środowiskowych i innowacji ekologicznych;

- b) wspóln inwestowanie w fundusze kapitału podwyższonego ryzyka, które zapewniają kapitał między innymi przedsiębiorstwom inwestującym w innowacje ekologiczne zgodnie z procedurą określoną w załączniku II;
- c) promowanie sieci i klastrów na rzecz innowacji ekologicznych oraz partnerstw publiczno-prywatnych w dziedzinie innowacji ekologicznych, opracowywanie innowacyjnych usług dla przedsiębiorstw oraz ułatwianie lub wspieranie innowacji ekologicznych;
- d) promowanie nowych i zintegrowanych sposobów podejścia do innowacji ekologicznych w takich dziedzinach, jak zarządzanie środowiskiem i przyjazne dla środowiska projektowanie produktów, procesów i usług, z uwzględnieniem ich całego cyklu życia.

Artykuł 15

Kultura przedsiębiorczości i innowacji

Działania w zakresie promowania kultury przedsiębiorczości i innowacji mogą obejmować:

- a) kształtowanie postaw, umiejętności i kultury przedsiębiorczości oraz równoważenie ryzyka i korzyści wynikających z przedsiębiorczości, w szczególności w przypadku kobiet i młodych ludzi;
- b) wspieranie otoczenia gospodarczego sprzyjającego innowacji, rozwojowi i wzrostowi przedsiębiorstw;
- c) wspieranie opracowywania polityk oraz współpracy między podmiotami, w tym współpracy ponadnarodowej pomiędzy zarządzającymi programami na poziomie krajowym i regionalnym, w szczególności w celu promowania programów i środków przyjaznych dla MŚP;
- d) zachęcanie do tworzenia i transferu przedsiębiorstw.

Artykuł 16

Reformy administracyjne i gospodarcze związane z przedsiębiorczością i innowacyjnością

Działania dotyczące reform administracyjnych i gospodarczych związanych z przedsiębiorczością i innowacyjnością mogą obejmować:

- a) gromadzenie danych, analizę i monitorowanie realizacji oraz opracowywanie i koordynację polityk;
- b) wkład na rzecz definiowania i promowania strategii konkurencyjności związanych z sektorami przemysłowym i usługowym;
- c) wspieranie wzajemnej edukacji w administracji krajowej, regionalnej i lokalnej.

Sekcja 2

Realizacja

Artykuł 17

Wspólnotowe instrumenty finansowe dla MŚP

1. Wspólnotowe instrumenty finansowe stosuje się w celu ułatwienia MŚP dostępu do finansowania w niektórych fazach

ich cyklu rozwoju: przy ich zakładaniu, w fazie startu, w fazie ekspansji oraz na etapie transferu przedsiębiorstwa. Odpowiednie instrumenty obejmują inwestycje dokonywane przez MŚP na przykład w zakresie rozwoju technologicznego, innowacji, w tym innowacji ekologicznych, oraz transferu technologii, a także rozszerzenia prowadzonej działalności gospodarczej za granicę.

2. Instrumenty, o których mowa w ust. 1, są następujące:

- a) instrument na rzecz wysokiego wzrostu i innowacji w MŚP (GIF);
- b) system poręczeń dla MŚP (SMEG);
- c) system rozwijania zdolności MŚP (CBS).

3. Postanowienia dotyczące wdrażania poszczególnych instrumentów są zawarte w załączniku II.

Artykuł 18

Instrument GIF

1. Instrumentem GIF w imieniu Komisji zarządza Europejski Fundusz Inwestycyjny (EFI).

Instrument GIF wypełnia następujące zadania:

- a) wspieranie zakładania i finansowania MŚP oraz zmniejszenie luki w finansowaniu poprzez zwiększanie dostępności kapitału własnego i kapitału ryzyka, która uniemożliwia MŚP wykorzystanie ich potencjału wzrostu, w celu usprawnienia europejskiego rynku kapitału podwyższonego ryzyka;
- b) wspieranie innowacyjnych MŚP o wysokim potencjale wzrostu, w szczególności zajmujących się badaniami, rozwojem oraz innymi innowacyjnymi działaniami.

2. Instrument GIF składa się z dwóch następujących elementów:

- element pierwszy – „GIF1” – obejmuje inwestycje realizowane we wczesnej fazie rozwoju przedsiębiorstwa (faza załączkowa i faza startu). Instrument obejmuje inwestycje w wyspecjalizowane fundusze podwyższonego ryzyka, takie jak fundusze finansujące wczesne stadium rozwoju przedsiębiorstwa, fundusze działające w skali regionalnej, fundusze skupiające się na określonych sektorach, technologiach lub działaniach w dziedzinie badań i rozwoju technologii oraz fundusze związane z inkubatorami, które z kolei udostępniają kapitał MŚP. Może również być współinwestorem w funduszach i instrumentach finansowych wspieranych przez „anioły biznesu”,
- element drugi – „GIF2” – obejmuje inwestycje na etapie ekspansji i dokonuje inwestycji w wyspecjalizowane fundu-

sze podwyższonego ryzyka, które z kolei udostępniają kapitał typu „quasi-equity” lub kapitał własny innowacyjnym MŚP o wysokim potencjale wzrostu w fazie ich ekspansji. Inwestycje z GIF2 unikają kapitału typu „buy-out” lub refinansowania służącego wyprzedzaży aktywów nabywanego przedsiębiorstwa.

Instrument GIF może inwestować w pośredników współdziałając, o ile to możliwe, z krajowymi lub regionalnymi programami mającymi na celu tworzenie małych firm inwestycyjnych.

Oprócz finansowania z GIF większość kapitału zainwestowanego w jakikolwiek fundusz musi pochodzić od inwestorów działających w okolicznościach odpowiadających zasadzie inwestora z gospodarki rynkowej, bez względu na charakter prawny i strukturę własności tych inwestorów.

Artykuł 19

SMEG

1. Instrumentem SMEG w imieniu Komisji zarządza EFI.

Zadania Instrumentu SMEG są następujące:

- a) udzielanie kontrgwarancji lub, tam, gdzie to właściwe, współgwarancji na rzecz programów gwarancyjnych działających w kwalifikujących się państwach;
- b) udzielanie gwarancji bezpośrednich na rzecz innych właściwych pośredników finansowych.

2. Na instrument SMEG składają się cztery następujące elementy:

- element pierwszy, a) finansowanie długu przy pomocy pożyczek lub leasingu, zmniejsza szczególne trudności MŚP przy pozyskiwaniu funduszy albo wynikające z ryzyka postrzeganego jako większe w przypadku inwestycji w niektóre działania związane z wiedzą, takie jak rozwój technologiczny, innowacje i transfer technologii, albo wynikające z braku wystarczającego zabezpieczenia;
- element drugi, b) finansowanie przy pomocy mikrokredytów, ma zachęcać instytucje finansowe do odgrywania większej roli w zakresie udzielania kredytów na mniejsze kwoty, które z reguły pociągają za sobą proporcjonalnie wyższe jednostkowe koszty obsługi kredytobiorców nieposiadających wystarczającego zabezpieczenia. Oprócz gwarancji lub kontrgwarancji pośrednicy finansowi mogą otrzymywać dotacje kompensujące częściowo wysokie koszty administracyjne charakterystyczne dla finansowania przy pomocy mikrokredytów,
- element trzeci, c) gwarancje dla inwestycji funduszy kapitału własnego lub kapitału typu „quasi-equity” w MŚP, obejmuje inwestycje udostępniające kapitał załączkowy lub kapitał w fazie startu, jak również finansowanie mezaninowe, mające na celu zmniejszenie szczególnych trudności, na jakie napotyka MŚP z powodu słabej struktury finansowej oraz wynikających z transferu przedsiębiorstwa,
- element czwarty, d) sekurytyzacja portfeli dłużnych MŚP, pozwoli na pozyskanie dodatkowych środków na pokrycie długu dla MŚP zgodnie z właściwymi uzgodnieniami

dotyczącymi podziału ryzyka z odnośnymi instytucjami. Wsparcie dla tych transakcji zależy od tego, czy instytucja zobowiąże się przeznaczyć znaczną część uzyskanej płynności pozyskanego kapitału na pożyczki dla nowych MŚP w rozsądnym okresie. Kwota nowych środków na pokrycie długu jest obliczana w stosunku do kwoty gwarantowanego ryzyka portfela i negocjowana – wraz z okresem – indywidualnie z każdą instytucją.

Artykuł 20

CBS

1. Instrument CBS jest zarządzany przy udziale międzynarodowych instytucji finansowych, w tym Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju (EBOR), Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI), Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego oraz Banku Rozwoju Rady Europy (BRRE).

Zadania instrumentu CBS są następujące:

- a) poprawa odnoszącej się do inwestycji i technologii specjalistycznej wiedzy o funduszach i innych pośrednikach finansowych inwestujących w innowacyjne MŚP lub MŚP wykazujące znaczny potencjał wzrostu;
- b) zwiększanie podaży kredytów dla MŚP poprzez ulepszenie procedur oceny wiarygodności finansowej w ramach kredytowania MŚP.

2. Na CBS składa się działanie w zakresie kapitału załączkowego oraz działanie w zakresie partnerstwa.

W ramach działania w zakresie kapitału załączkowego udzielane są dotacje mające pobudzić napływ kapitału podwyższonego ryzyka dla innowacyjnych MŚP oraz innych MŚP wykazujących potencjał wzrostu, włącznie z działającymi w tradycyjnych sektorach gospodarki, poprzez wsparcie dla funduszy załączkowych i funduszy na rozruch lub podobnych organizacji. Wsparcie może być udzielane także na długoterminowe zatrudnienie dodatkowego personelu posiadającego specjalistyczną wiedzę z zakresu inwestycji lub technologii.

W ramach działania w zakresie partnerstwa udzielane są dotacje na rzecz pośredników finansowych w celu pokrycia kosztów pomocy technicznej mającej na celu poprawę ich procedur oceny wiarygodności finansowej dla finansowania zadłużenia MŚP, w celu pobudzenia napływu środków na rzecz MŚP w państwach o niskim poziomie pośrednictwa bankowego.

Na użytek działania w zakresie partnerstwa „niski poziom pośrednictwa” oznacza bankowość w państwach, w których kredyt wewnętrzny jako procent produktu krajowego brutto znajduje się znacznie poniżej średniej we Wspólnocie, zgodnie z właściwymi danymi Europejskiego Banku Centralnego lub Międzynarodowego Funduszu Walutowego.

Działania w zakresie partnerstwa towarzyszą liniom kredytowym lub podziałowi ryzyka zapewnianym przez międzynarodowe instytucje finansowe bankom partnerskim lub instytucjom finansowym z państw kwalifikujących się. Znaczną część działania odnosi się do ulepszenia zdolności banków i innych instytucji finansowych do oszacowania ekonomicznej żywot-

ności projektów, w których znacząca rolę odgrywają innowacje ekologiczne.

Artykuł 21

Usługi wspierające działalność gospodarczą i innowacje

1. Zachęca się do działań w zakresie usług wspierających działalność gospodarczą i innowacje, w szczególności w odniesieniu do MŚP.

2. Mając na uwadze uznane doświadczenie i kompetencje istniejących europejskich sieci wsparcia dla przedsiębiorstw, wsparcie finansowe może być udzielane na rzecz partnerów sieciowych w celu świadczenia w szczególności:

- a) usług w zakresie informacji, informacji zwrotnej, współpracy podmiotów gospodarczych i umiędzynarodowienia;
- b) usług w dziedzinie innowacji oraz transferu zarówno technologii, jak i wiedzy;
- c) usług zachęcających MŚP do udziału w Siódmym programie ramowym na rzecz badań.

Szczegóły dotyczące takich usług przedstawiono w załączniku III.

3. Komisja dokonuje wyboru partnerów sieciowych w drodze zaproszenia do składania wniosków w odniesieniu do różnych usług, o których mowa w ust. 2. W wyniku tej procedury Komisja może zawrzeć umowę ramową o partnerstwie z wybranymi partnerami sieciowymi, w której określone są rodzaje oferowanych działań, procedura przyznawania dotacji oraz ogólne prawa i obowiązki każdej ze stron. Umowa ramowa o partnerstwie może obejmować cały okres trwania programu.

4. Oprócz usług, o których mowa w ust. 2, Komisja może dostarczać wsparcia finansowego na realizację innych działań w ramach Programu ramowego, w następstwie zaproszenia do składania wniosków, które może być ograniczone do partnerów sieciowych. Dzięki takim usługom zainteresowane strony i potencjalni użytkownicy mogą uzyskać wszechstronną pomoc związaną z możliwościami wsparcia w ramach Programu ramowego.

5. Komisja wspiera partnerów sieciowych, udostępniając właściwe wsparcie w zakresie koordynacji oraz wsparcie operacyjne. Organizacje z siedzibą w państwach nieuczestniczących w Programie ramowym mogą uzyskać zezwolenie na skorzystanie z tego wsparcia w zakresie koordynacji oraz wsparcia operacyjnego.

6. Komisja zapewnia wzajemną współpracę pomiędzy partnerami sieciowymi, a w przypadku gdy jeden z partnerów sieciowych nie jest w stanie odpowiedzieć na skierowane bezpośrednio do niego zapytanie, przekazuje zapytanie właściwemu partnerowi sieciowemu.

Artykuł 22

Innowacja oraz projekty pilotażowe w zakresie innowacji ekologicznej i projekty powielania rynkowego

Wspólnota udziela wsparcia na rzecz projektów związanych z pierwszym zastosowaniem lub powielaniem rynkowym technik, produktów lub praktyk w zakresie innowacji ekologicznych, mających znaczenie dla Wspólnoty, których techniczna demonstracja była udana, lecz które ze względu na poziom pozostałego ryzyka nie są jeszcze dostatecznie obecne na rynku. Projekty takie służą wspieraniu szerszego zastosowania takich technik, produktów lub praktyk w uczestniczących państwach oraz ułatwieniu ich wprowadzania na rynek.

Artykuł 23

Analiza, rozwój i koordynacja polityk oraz tworzenie partnerstw

W celu wspierania analizy, rozwoju i koordynacji polityk z państwami uczestniczącymi mogą być podejmowane następujące działania:

- a) badania, gromadzenie danych, badania opinii publicznej i publikacje, o ile to możliwe oparte na oficjalnych danych statystycznych;
- b) tworzenie partnerstw i spotkania ekspertów, w tym ekspertów reprezentujących instytucje publiczne, ekspertów delegowanych przez MŚP oraz inne zainteresowane strony, konferencje i inne wydarzenia;
- c) podnoszenie świadomości, tworzenie sieci oraz inne związane z tym działania;
- d) analiza porównawcza wyników na szczeblu krajowym i regionalnym oraz praca nad opracowaniem dobrych praktyk, w tym ich rozpowszechnianie i realizacja.

Artykuł 24

Środki wspierające Program na rzecz przedsiębiorczości i innowacji

Komisja regularnie podejmuje następujące działania:

- a) analiza i monitorowanie konkurencyjności i kwestii sektorowych, w tym roczny raport Komisji na temat konkurencyjności przemysłu europejskiego;
- b) przygotowanie ocen wpływu środków wspólnotowych o szczególnym znaczeniu dla konkurencyjności przedsiębiorstw oraz ich publikacja w celu określenia obszarów w ramach obowiązujących przepisów wymagających uproszczenia lub potrzeby nowych instrumentów legislacyjnych dla zwiększenia atrakcyjności innowacji we Wspólnocie;
- c) ocena określonych aspektów lub określonych środków wykonawczych w odniesieniu do Programu na rzecz przedsiębiorczości i innowacji;
- d) rozpowszechnianie właściwych informacji w odniesieniu do Programu na rzecz przedsiębiorczości i innowacji.

Sekcja 3

Roczny program prac

Artykuł 25

Roczny program prac

Roczny program prac określa szczegółowo i zgodnie z celami wyznaczonymi w art. 10:

- a) środki niezbędne do jego realizacji;
- b) priorytety;
- c) cele ilościowe i jakościowe;
- d) odpowiednie kryteria oceny oraz wskaźniki jakościowe i ilościowe do analizy skuteczności wyników, które będą przyczyniać się do osiągnięcia celów programów szczegółowych i programu ramowego jako całości;
- e) harmonogramy operacyjne;
- f) zasady udziału;
- g) kryteria wyboru i oceny środków.

Roczny program prac musi wyraźnie określać środki promujące innowacje ekologiczne.

Działania, o których mowa w art. 24, nie uwzględnia się w rocznym programie prac.

ROZDZIAŁ II

Program na rzecz wspierania polityki dotyczącej TIK

Sekcja 1

Cele i zakres działania

Artykuł 26

Ustanowienie i cele

1. Niniejszym ustanawia się Program na rzecz wspierania polityki dotyczącej TIK w celu wsparcia polityki w zakresie technologii informacyjnych i komunikacyjnych.
2. Program na rzecz wspierania polityki TIK obejmuje następujące działania:
 - a) stworzenie jednolitej europejskiej przestrzeni informacyjnej i wzmocnienie rynku wewnętrznego produktów i usług z zakresu TIK, a także produktów i usług opartych na TIK;
 - b) pobudzanie innowacji poprzez zwiększenie zakresu stosowania TIK oraz inwestycji w te technologie;
 - c) stworzenie społeczeństwa informacyjnego o charakterze integrującym oraz bardziej skutecznych i wydajnych usług

w dziedzinach będących przedmiotem publicznego zainteresowania oraz poprawa jakości życia.

3. Działania, o których mowa w ust. 2, są realizowane ze szczególnym naciskiem na promowanie i podnoszenie świadomości na temat możliwości i korzyści, jakie TIK oferują obywatelom, organom publicznym i przedsiębiorstwom, w szczególności MŚP.

Artykuł 27

Jednolita europejska przestrzeń informacyjna

Działania związane z jednolitą europejską przestrzenią informacyjną mają na celu:

- a) zapewnienie łatwego dostępu do usług opartych na TIK oraz tworzenie warunków odpowiednich dla szybkiej, właściwej i skutecznej konwergencji komunikacji i usług cyfrowych, obejmujących między innymi interoperacyjność, stosowanie otwartych standardów oraz bezpieczeństwo i aspekty zaufania;
- b) poprawę warunków dla rozwoju treści cyfrowych, uwzględniając wielojęzyczność i różnorodność kulturową;
- c) monitorowanie Europejskiego społeczeństwa informacyjnego poprzez gromadzenie danych i analizę rozwoju, dostępności oraz korzystania z usług komunikacji cyfrowej, w tym rozwoju Internetu, dostępu do połączeń szerokopasmowych i ich wykorzystania oraz rozwoju treści i usług.

Artykuł 28

Innowacje poprzez szersze stosowanie oraz inwestycje w TIK

Działania związane z innowacjami poprzez szersze stosowanie oraz inwestycje w TIK mają na celu:

- a) promowanie innowacji w procesach, usługach i produktach, które są możliwe dzięki TIK, w szczególności w MŚP i usługach publicznych, z uwzględnieniem wymagań dotyczących niezbędnych wymogów dotyczących kwalifikacji;
- b) umożliwianie współdziałania podmiotów publicznych i prywatnych, jak również partnerstw na rzecz przyspieszenia innowacji oraz inwestycji w TIK;
- c) promowanie i podnoszenie świadomości na temat możliwości i korzyści, jakie TIK i ich nowe zastosowania oferują obywatelom i podmiotom gospodarczym, w tym zwiększanie zaufania i otwartości wobec nowych TIK oraz zachęcanie do debaty na poziomie europejskim na temat pojawiających się tendencji i rozwoju w zakresie TIK.

Artykuł 29

Spółczesność informacyjna o charakterze integrującym, bardziej wydajne i skuteczne usługi w dziedzinach będących przedmiotem zainteresowania publicznego oraz poprawa jakości życia

Działania związane z tworzeniem społeczeństwa informacyjnego o charakterze integrującym oraz bardziej skutecznych i wydajnych usług w dziedzinach będących przedmiotem zainteresowania publicznego oraz poprawą jakości życia mają na celu:

- a) zwiększenie dostępności TIK, w tym treści cyfrowych, oraz umiejętności ich wykorzystywania przez użytkowników;
- b) wzmacnianie zaufania i pewności, jak również wspieranie wykorzystania TIK, w szczególności w odniesieniu do kwestii prywatności;
- c) poprawę jakości, skuteczności, dostępności i dostępu do usług elektronicznych w dziedzinach będących przedmiotem zainteresowania publicznego oraz uczestnictwa, jakie umożliwiają TIK, w tym – tam, gdzie to właściwe – interoperacyjnych ogólnoeuropejskich lub transgranicznych usług publicznych, jak również tworzenie elementów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania i rozpowszechnianie dobrych praktyk.

Sekcja 2

Wykonanie

Podsekcja 1

Realizacja projektów, działania na rzecz najlepszych praktyk oraz sieci tematyczne

Artykuł 30

Kwestie ogólne

Program na rzecz wspierania polityki dotyczącej TIK może być realizowany za pomocą projektów, działań na rzecz najlepszych praktyk oraz sieci tematycznych, w tym działań na rzecz testowania i prezentowania na szeroką skalę innowacyjnych usług publicznych o wymiarze ogólnoeuropejskim.

Projekty, działania na rzecz najlepszych praktyk oraz sieci tematyczne mają na celu stymulowanie rozwoju i jak najlepsze wykorzystanie innowacyjnych rozwiązań opartych na TIK, zwłaszcza w odniesieniu do usług w dziedzinach będących przedmiotem zainteresowania publicznego i MŚP. Wsparcie Wspólnoty ułatwi również koordynację i realizację działań na rzecz tworzenia społeczeństwa informacyjnego w państwach członkowskich.

Artykuł 31

Projekty, działania na rzecz najlepszych praktyk oraz sieci tematyczne

1. Wspierane będą następujące działania:
 - a) projekty obejmujące realizację, projekty pilotażowe oraz projekty obejmujące powielanie rynkowe;
 - b) działania na rzecz najlepszych praktyk w celu rozpowszechniania wiedzy i dzielenia się doświadczeniami w całej Wspólnocie;

- c) sieci tematyczne grupujące różne zainteresowane podmioty wokół jednego celu, w celu ułatwienia działań koordynacyjnych i transferu wiedzy.

2. Projekty mają na celu promowanie innowacji, transfer technologii oraz rozprzestrzenianie nowych technologii gotowych do wprowadzenia na rynek.

Wspólnota może przyznać dotację jako wkład na rzecz budżetu projektów, o których mowa w ust. 1 lit. a).

3. Działania na rzecz najlepszych praktyk są prowadzone w ramach klastrów zajmujących się określonymi tematami i połączonymi sieciami tematycznymi.

Wkład Wspólnoty na rzecz działań, o których mowa w ust. 1 lit. b), jest ograniczony do bezpośrednich kosztów uznanych za niezbędne lub odpowiednie dla realizacji szczegółowych celów działania.

4. Sieci tematyczne mogą być połączone z działaniami na rzecz najlepszych praktyk.

Wsparcie dla działań tematycznych jest udzielane na dodatkowe kwalifikujące się koszty koordynacji i realizacji sieci. Wkład Wspólnoty może pokrywać dodatkowe kwalifikujące się koszty wymienionych środków.

Podsekcja 2

Pozostałe przepisy

Artykuł 32

Wnioski

Wnioski o wsparcie ze strony Wspólnoty dla projektów, działań na rzecz najlepszych praktyk i sieci tematycznych, o których mowa w art. 31, muszą zawierać plan finansowy przedstawiający wszystkie elementy finansowania projektów, w tym wnioskowane wsparcie finansowe ze strony Wspólnoty, oraz wszelkie inne wnioski o udzielenie wsparcia z innych źródeł. Wnioskodawcy składający wnioski o inne formy wsparcia ze strony Wspólnoty, na przykład usługi lub badania, mogą również w odpowiednich przypadkach być zobowiązani do dostarczenia informacji dotyczących planu finansowego.

Artykuł 33

Analizy, rozwój i koordynacja polityk z państwami uczestniczącymi

W celu wspierania analiz, rozwoju i koordynacji polityk z państwami uczestniczącymi są podejmowane następujące działania:

- a) badania, gromadzenie danych, badania opinii publicznej i publikacje, o ile to możliwe oparte na oficjalnych danych statystycznych;
- b) spotkania ekspertów, w tym ekspertów reprezentujących instytucje publiczne, ekspertów delegowanych przez MŚP oraz inne zainteresowane strony, konferencje i inne wydarzenia;
- c) podnoszenie świadomości, tworzenie sieci oraz inne związane z tym działania;

- d) analiza porównawcza realizacji na szczeblu krajowym oraz praca nad opracowaniem dobrych praktyk, w tym ich rozpowszechnianie i realizacja.

Artykuł 34

Promowanie, komunikacja, dzielenie się informacjami i ich rozpowszechnianie

1. Do celów wspierania realizacji Programu na rzecz wspierania polityki dotyczącej TIK lub przygotowania przyszłych działań podejmowane są następujące czynności:

- a) promowanie, rozpowszechnianie, działania informacyjne i komunikacyjne;
- b) wymiana informacji, wiedzy i doświadczeń, organizacja konferencji, seminariów, warsztatów lub innych spotkań oraz zarządzanie działaniami prowadzonymi przez klastry.

2. Środki przeznaczone na wprowadzanie do obrotu produktów, procesów i usług, działalność marketingową i promocję sprzedaży nie kwalifikują się do uzyskania wsparcia.

Artykuł 35

Projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania: zamówienia oparte o specyfikacje techniczne opracowane we współpracy z państwami członkowskimi

Jeżeli jest to konieczne dla realizacji celów Programu na rzecz wspierania polityki dotyczącej TIK oraz jeżeli istnieje wyraźne wspólne zainteresowanie państw członkowskich w zakresie ogólnoeuropejskiego rozpowszechniania produktów, usług, komponentów usług podstawowych lub modułów, Komisja może ustanowić projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania obejmujące niezbędne zadania techniczne i organizacyjne. Istniejące inicjatywy uwzględnia się w celu uniknięcia powielania działań.

We współpracy z państwami członkowskimi Komisja uzgadnia wspólne specyfikacje techniczne oraz harmonogramy realizacji tego rodzaju projektów. Na podstawie tych wspólnych specyfikacji technicznych i harmonogramów realizacji Komisja publikuje zaproszenia do składania ofert w zakresie wykonania odnośnych projektów. Takie zaproszenia do składania ofert są realizowane wyłącznie przez Komisję zgodnie ze wspólnotowymi zasadami mającymi zastosowanie do zamówień.

Sekcja 3

Roczny program prac

Artykuł 36

Roczny program prac

Roczny program prac przedstawia szczegółowo i zgodnie z celami przedstawionymi w art. 26:

- a) środki niezbędne do ich realizacji;
- b) priorytety;
- c) cele ilościowe i jakościowe;

- d) odpowiednie kryteria oceny oraz wskaźniki jakościowe i ilościowe do analizy skuteczności w zakresie osiągania wyników, które będą przyczyniać się do osiągnięcia celów poszczególnych programów i Programu ramowego jako całości;

- e) harmonogramy operacyjne;

- f) zasady udziału;

- g) kryteria wyboru i oceny środków.

ROZDZIAŁ III

Inteligentna Energia – Program dla Europy

Sekcja 1

Cele i zakres działania

Artykuł 37

Ustanowienie i cele

1. Niniejszym ustanawia się program „Inteligentna Energia – Program dla Europy” wspierający efektywność energetyczną, odnawialne źródła energii oraz różnorodność energetyczną. Program przyczynia się do zapewnienia pewnej i zrównoważonej energii dla Europy, wzmacniając europejską konkurencyjność.

2. Program „Inteligentna Energia – Program dla Europy” obejmuje działania mające na celu w szczególności:

- a) poprawę efektywności energetycznej oraz racjonalne wykorzystanie zasobów energetycznych;
- b) promowanie nowych i odnawialnych źródeł energii i wspieranie dywersyfikacji źródeł energii;
- c) promowanie efektywności energetycznej oraz zastosowania nowych i odnawialnych źródeł energii w transporcie.

Artykuł 38

Cele operacyjne

Pod względem operacyjnym program „Inteligentna Energia – Program dla Europy” ma na celu:

- a) dostarczanie elementów niezbędnych dla poprawy zrównoważonego rozwoju, rozwijanie potencjału miast i regionów, jak również opracowywanie środków legislacyjnych wymaganych dla osiągnięcia wyznaczonych celów strategicznych; tworzenie środków i instrumentów służących do realizacji działań następczych, monitorowania i oceny wpływu środków przyjętych przez Wspólnotę i jej państwa członkowskie w obszarach, których dotyczy ten program;
- b) wzmacnianie we wszystkich państwach członkowskich inwestycji w nowe i najbardziej skuteczne technologie w dziedzinie efektywności energetycznej, odnawialnych źródeł energii oraz dywersyfikacji źródeł energii, w tym w transporcie, poprzez likwidację luki pomiędzy udanymi prezentacjami technologii innowacyjnych a ich rzeczywis-

tym wprowadzeniem na rynek na szeroką skalę w celu pobudzenia publicznych i prywatnych inwestycji, promowanie ważnych technologii strategicznych, obniżenie kosztów, zwiększenie doświadczenia rynkowego oraz przyczynienie się do zmniejszenia ryzyka finansowego i innych rodzajów ryzyka oraz barier, które hamują tego rodzaju inwestycje;

- c) usuwanie niezwiązanych z technologią przeszkód na drodze do tworzenia skutecznych i inteligentnych wzorców produkcji i zużycia energii poprzez promowanie zwiększania możliwości instytucyjnych między innymi na poziomie lokalnym i regionalnym, poprzez podnoszenie świadomości, zwłaszcza poprzez edukację, wspieranie wymiany doświadczenia i *know-how* wśród głównych zaangażowanych podmiotów, a także na poziomie ogólnym wśród przedsiębiorstw i obywateli, oraz poprzez stymulowanie rozprzestrzeniania najlepszych praktyk i najlepszych dostępnych technologii, w szczególności poprzez ich promowanie na poziomie Wspólnoty.

Artykuł 39

Efektywność energetyczna i racjonalne wykorzystanie zasobów (SAVE)

Działania na rzecz efektywności energetycznej i racjonalnego wykorzystania zasobów energii mogą obejmować:

- a) poprawę efektywności energetycznej i zapewnianie racjonalnego zużycia energii, w szczególności w sektorach budownictwa i przemysłowym, z wyłączeniem działań objętych art. 41;
- b) wsparcie dla opracowywania środków legislacyjnych i ich stosowania.

Artykuł 40

Nowe i odnawialne zasoby (ALTENER)

Działania na rzecz promowania nowych i odnawialnych zasobów energetycznych mogą obejmować:

- a) promowanie nowych i odnawialnych źródeł energii do celów scentralizowanej i rozproszonej produkcji energii elektrycznej, ciepłej i chłodniczej oraz wspieranie tym samym zróżnicowania źródeł energii, z wyjątkiem działań objętych art. 41;
- b) włączanie nowych i odnawialnych źródeł energii do środowiska lokalnego oraz systemów energetycznych;
- c) wsparcie dla opracowywania środków legislacyjnych i ich stosowania.

Artykuł 41

Energia w transporcie (STEER)

Działania na rzecz promowania efektywności energetycznej oraz zastosowania nowych i odnawialnych źródeł energii w transporcie mogą obejmować:

- a) inicjatywy wspierające dotyczące wszystkich aspektów transportu mających związek z energią oraz dotyczące zróżnicowania paliw;

- b) promowanie paliw odnawialnych oraz efektywności energetycznej w transporcie;
- c) wsparcie dla opracowywania środków legislacyjnych i ich stosowania.

Artykuł 42

Zintegrowane inicjatywy

Działania łączące kilka szczególnych obszarów, o których mowa w art. 39, 40 oraz 41, lub odnoszące się do niektórych priorytetów wspólnotowych mogą obejmować:

- a) włączanie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii do kilku sektorów gospodarki;
- b) łączenie różnych instrumentów, narzędzi i podmiotów w ramach tego samego działania lub projektu.

Sekcja 2

Wykonanie

Artykuł 43

Projekty służące promocji i rozpowszechnianiu

Wspiera się następujące działania:

- a) badania strategiczne na podstawie wspólnej analizy oraz regularnego monitorowania rozwoju rynku oraz tendencji w zakresie energii do celów opracowania przyszłych środków legislacyjnych lub do celów przeglądu obowiązującego prawodawstwa, w tym w odniesieniu do funkcjonowania wewnętrznego rynku energii, dla realizacji średnio- i długoterminowej strategii w dziedzinie energii w celu promowania zrównoważonego rozwoju, jak również dla opracowania wspólnie z przemysłem i innymi zainteresowanymi podmiotami długoterminowych dobrowolnych zobowiązań oraz dla opracowywania norm, systemów oznakowania oraz systemów certyfikacji; w odpowiednich przypadkach również we współpracy z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi;
- b) tworzenie, rozszerzanie lub reorganizacja struktur i instrumentów na rzecz zrównoważonego rozwoju w dziedzinie energii, włącznie z zarządzaniem energią na poziomie lokalnym i regionalnym, jak również tworzenie właściwych produktów finansowych i instrumentów rynkowych w oparciu o doświadczenia obecnie i uprzednio działających sieci;
- c) promowanie trwałych systemów energetycznych i urządzeń w celu przyspieszenia ich przenikania na rynek oraz stymulowanie inwestycji w celu ułatwienia przejścia od demonstracji do wprowadzenia do obrotu bardziej wydajnych technologii, kampanie uświadamiające i tworzenie struktur instytucjonalnych;
- d) tworzenie struktur informacyjnych, edukacyjnych i szkoleniowych, wykorzystywanie wyników, promowanie i rozpowszechnianie *know-how* oraz najlepszych praktyk obejmujących ogół konsumentów, rozpowszechnianie wyników działań i projektów oraz współpraca z państwami członkowskimi za pośrednictwem sieci operacyjnych;

- e) monitorowanie wdrażania oraz wpływu prawodawstwa wspólnotowego oraz środków wspierających.

Artykuł 44

Projekt powielania rynkowego

Wspólnota udziela wsparcia na rzecz projektów dotyczących powielania na rynku innowacyjnych technik, procesów, produktów lub praktyk mających znaczenie dla Wspólnoty, których techniczna prezentacja była udana. Projekty te służą wspieraniu szerszego zastosowania takich technik, procesów, produktów lub praktyk w uczestniczących państwach oraz ułatwieniu ich wprowadzania na rynek.

Sekcja 3

Roczny program prac

Artykuł 45

Roczny program prac

Roczny program prac określa szczegółowo i zgodnie z celami przedstawionymi w art. 37:

- a) środki niezbędne do ich realizacji;
- b) priorytety;
- c) cele ilościowe i jakościowe;
- d) odpowiednie kryteria oceny oraz wskaźniki jakościowe i ilościowe do analizy skuteczności w zakresie osiągania wyników, które będą przyczyniać się do osiągnięcia celów poszczególnych programów i Programu ramowego jako całości;
- e) harmonogramy operacyjne;
- f) zasady udziału;
- g) kryteria wyboru i oceny środków.

TYTUŁ III

PRZEPISY OGÓLNE I KOŃCOWE

Artykuł 46

Komitety

1. Komisję wspierają następujące komitety:
 - a) Komitet ds. Programu na rzecz Przedsiębiorczości i Innowacji (EIP), zwany komitetem zarządzającym EIP;
 - b) Komitet ds. Programu na rzecz Wspierania Polityki dotyczącej TIK, zwany komitetem zarządzającym TIK;
 - c) Komitet ds. Programu „Inteligentna Energia – Program dla Europy” (IEE), zwany komitetem zarządzającym IEE.

Komisja, wspomagana przez Komitet zarządzający EIP w ścisłej współpracy z komitetami zarządzającymi TIK i IEE, zapewnia pełną koordynację i współpracę w ramach całego Programu ramowego, w tym zarządzanie strategiczne i spójne wdrażanie ogólne.

2. W odniesieniu do komitetów, o których mowa w ust. 1, stosuje się art. 4 i 7 decyzji 1999/468/WE, uwzględniając przepisy jej art. 8.

Okres ustanowiony w art. 4 ust. 3 decyzji 1999/468/WE ustala się na trzy miesiące.

3. Komitety, o których mowa w ust. 1, przyjmują swoje regulaminy wewnętrzne.

Artykuł 47

Podręcznik użytkownika

1. Po wejściu w życie Programu ramowego Komisja opublikuje czytelny i przyjazny dla użytkownika podręcznik, w którym określone zostaną jasne, proste i przejrzyste ogólne zasady dotyczące udziału beneficjentów w Programie ramowym. Podręcznik ułatwia w szczególności udział MŚP.

2. Komisja zapewnia, aby okres między przedłożeniem wniosków oraz zawiadomieniem o wynikach oceny był jak najkrótszy. Wyniki oceny wysyłane są w rozsądnym terminie.

Artykuł 48

Strategiczny panel doradczy ds. konkurencyjności i innowacji

Komisji doradza strategiczny panel doradczy ds. konkurencyjności i innowacji złożony z przedstawicieli przemysłu i organizacji gospodarczych, w tym przedstawicieli MŚP oraz innych ekspertów. Powinni oni dysponować wiedzą na temat sektorów i kwestii objętych Programem ramowym, w tym finansowania, TIK, energii oraz innowacji ekologicznych.

Artykuł 49

Uchylenie

Niniejszym uchyla się decyzję 96/413/WE.

Artykuł 50

Środki przejściowe

Środki wykonawcze służące realizacji celu określonego w art. 27 lit. b) są do dnia 31 grudnia 2008 r. wdrażane zgodnie z decyzją nr 456/2005/WE.

Następnie działania rozpoczęte na mocy decyzji nr 456/2005/WE do tego dnia są administrowane zgodnie z tą decyzją, przy czym komitet ustanowiony tą decyzją zostaje

zastąpiony przez komitet zarządzający TIK powołany na mocy art. 46 ust. 1 lit. b) niniejszej decyzji.

W odniesieniu do usług, o których mowa w art. 21 ust. 2 lit. a), Komisja może do dnia 31 grudnia 2007 r. kontynuować działalność sieci Euro Info Centre i zawieranie z jej członkami rocznych specjalnych umów o dotację, finansowanych w ramach niniejszego Programu ramowego, utrzymując operacyjne zasady wieloletniego programu na rzecz przedsiębiorstw i przedsiębiorczości ustanowionego decyzją 2000/819/WE.

Artykuł 51

Wejście w życie

Niniejsza decyzja wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Strasburgu, dnia 24 października 2006 r.

W imieniu Parlamentu
Europejskiego
J. BORRELL FONTELLES
Przewodniczący

W imieniu Rady
P. LEHTOMÄKI
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

Orientacyjny podział budżetu

Orientacyjne środki budżetowe dla programów szczegółowych są następujące:

- a) 60 % ogólnego budżetu przeznaczają się na realizację Programu na rzecz przedsiębiorczości i innowacji, z czego około jedną piątą przeznaczają się na promowanie innowacji ekologicznych;
 - b) 20 % ogólnego budżetu przeznaczają się na realizację Programu wsparcia polityki dotyczącej TIK;
 - c) 20 % ogólnego budżetu przeznaczają się na realizację programu „Inteligentna Energia – Program dla Europy”.
-

ZAŁĄCZNIK II

Uzgodnienia dotyczące wdrożenia instrumentów finansowych Wspólnoty na rzecz MŚP, o których mowa w art. 17

1. UZGODNIENIA WSPÓLNE DLA WSZYSTKICH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH WSPÓLNOTY NA RZECZ MŚP

A. **Budżet**

Środki budżetowe pokrywają całkowity koszt każdego instrumentu, w tym zobowiązania płatnicze wobec pośredników finansowych, takie jak straty wynikające z gwarancji, opłaty za zarządzanie należne EFI oraz międzynarodowym instytucjom finansowym, które zarządzają środkami finansowymi Unii, jak również wszystkie inne kwalifikujące się koszty lub wydatki.

Transfer środków finansowych pomiędzy instrumentami powinien pozostać elastyczny w celu dostosowania się do nowych sytuacji i zmieniających się warunków rynkowych w czasie realizowania Programu ramowego.

B. **Rachunki powiernicze**

Oddzielne rachunki powiernicze tworzone są przez EFI oraz odpowiednie międzynarodowe instytucje finansowe w celu zdeponowania funduszy budżetowych przeznaczonych dla każdego instrumentu. Rachunki takie mogą być oprocentowane. Odsetki otrzymane do dnia 31 grudnia 2013 r. lub w tym dniu można dodać do środków finansowych i wykorzystać je na potrzeby odpowiedniego instrumentu.

Płatności realizowane przez powiernika w celu wykonania zobowiązań płatniczych względem pośredników finansowych odejmuje się z odpowiedniego rachunku powierniczego. Kwoty, które powiernik musi zwrócić do budżetu ogólnego Unii Europejskiej, opłaty za zarządzanie należne powiernikowi oraz inne kwalifikujące się koszty i wydatki odejmuje się z rachunku powierniczego zgodnie z warunkami określonymi w porozumieniach pomiędzy Komisją i powiernikiem. Do rachunku powierniczego dopisuje się płatności realizowane przez Komisję, odsetki oraz, w zależności od instrumentu, wpływy z dokonanych inwestycji (GIF) lub opłat wynikających ze zobowiązań oraz opłat gwarancyjnych, jak również innych wierzytelności (instrument SMEG).

Po dniu 31 grudnia 2013 r. saldo na rachunkach powierniczych, inne niż środki zaangażowane, dotąd nieodjęte, oraz fundusze konieczne do pokrycia kwalifikujących się kosztów i wydatków, zostają zwrócone do budżetu ogólnego Unii Europejskiej.

C. **Opłaty**

Do zarządzania instrumentami stosuje się właściwą politykę w zakresie opłat. Opłaty są określane przez Komisję zgodnie z praktykami rynkowymi i uwzględniają:

- całkowity czas trwania danego instrumentu oraz odpowiednie wymogi dotyczące monitorowania, które wykraczają poza okres zobowiązań budżetowych,
- kwalifikujące się państwa,
- stopień nowości oraz złożoności instrumentu,
- liczba związanych z nim działań, takich jak badania rynku, wyznaczenie pośredników oraz negocjacje z nimi, strukturyzacja transakcji, zamknięcie, monitorowanie i sprawozdawczość.

D. **Przejrzystość i podnoszenie świadomości**

Każdy pośrednik zapewnia odpowiedni stopień widoczności i przejrzystości w odniesieniu do wsparcia ze strony Wspólnoty, łącznie z odpowiednimi informacjami na temat możliwości finansowych udostępnianych przez Program ramowy.

Beneficjentom końcowym zapewnia się odpowiednie informacje na temat dostępnych możliwości finansowania.

2. WDRAŻANIE GIF

A. Wstęp

Aspekt powierniczy, zarządzania oraz monitorowania są uzgadniane pomiędzy Komisją a EFI. Komisja stosuje szczególne wytyczne w zakresie zarządzania finansami.

B. Pośrednicy

GIF1 oraz GIF2 są skierowane do pośredników o ukierunkowaniu handlowym zarządzanych przez niezależne grupy odpowiednio łączące kompetencje z doświadczeniem. Pośrednicy wybierani są zgodnie z najlepszymi praktykami zawodowymi oraz rynkowymi, w sposób przejrzysty i niedyskryminacyjny, unikając konfliktu interesów, w celu objęcia działaniami szerokiego zakresu wyspecjalizowanych funduszy lub podobnych struktur.

C. Kryteria kwalifikujące

Instrument GIF uzupełnia działania, które grupa Europejskiego Banku Inwestycyjnego, w tym EFI, realizuje w ramach środków własnych, przyjmując politykę inwestycyjną obejmującą wyższy profil ryzyka zarówno w odniesieniu do funduszy pośredniczących, jak i ich polityki inwestycyjnej.

GIF 1

Instrument GIF 1 służy inwestycjom w fundusze pośredniczące kapitału podwyższonego ryzyka i inne narzędzia inwestowania, inwestujące w MŚP istniejące nie dłużej niż 10 lat, zaczynając zwykle od etapu poprzedzającego etap A (faza załączkowa) oraz etapu A (wczesna faza) i zapewniając, tam, gdzie stosowne, inwestycje kontynuacyjne (*follow-on investment*). Zazwyczaj maksymalna łączna inwestycja w pośredniczący fundusz kapitału podwyższonego ryzyka wynosi 25 % całkowitego kapitału posiadanego przez dany fundusz lub maksymalnie 50 % w przypadku nowych funduszy, które prawdopodobnie odegrają wyjątkowo znaczącą rolę katalizatora w rozwoju rynków kapitału podwyższonego ryzyka dla danej technologii lub w danym regionie, jak również narzędzia inwestowania „aniołów biznesu”. Maksymalna łączna inwestycja w pośredniczący fundusz kapitału podwyższonego ryzyka wynosi 50 % w przypadkach, gdy inwestycje funduszu koncentrują się na MŚP aktywnych w zakresie innowacji ekologicznych. Inwestorzy działający w warunkach odpowiadających normalnym warunkom rynkowym (zgodnie z „zasadą inwestora rynkowego”) zapewniają przynajmniej 50 % kapitału zainwestowanego w jakikolwiek fundusz, bez względu na charakter prawny i strukturę własnościową inwestorów zapewniających tę część kapitału. Zobowiązanie w ramach jednego funduszu nie może przekroczyć 30 mln EUR. Instrument GIF 1 może współinwestować za pomocą środków własnych EFI oraz środków przyznanych w ramach mandatu EBI lub środków zarządzanych przez EFI.

INSTRUMENT GIF 2

Instrument GIF 2 inwestuje w pośredniczące fundusze kapitału podwyższonego ryzyka inwestujące w MŚP, zazwyczaj na etapach B i C (rozwój). Typowa maksymalna łączna inwestycja w pośredniczący fundusz kapitału podwyższonego ryzyka wynosi 15 % całkowitego kapitału posiadanego przez dany fundusz lub maksymalnie 25 % w następujących przypadkach:

- nowych funduszy odgrywających wyjątkowo istotną rolę w rozwoju rynków kapitału podwyższonego ryzyka dla danej technologii lub w danym regionie,
- funduszy skoncentrowanych na inwestowaniu w MŚP aktywne w zakresie innowacji ekologicznych,
- funduszy utworzonych przez początkujące grupy zarządzające.

W przypadku współinwestowania w ramach zasobów instrumentu GIF 2 oraz środków własnych EFI lub środków w ramach mandatu EBI lub innych środków zarządzanych przez EFI, maksymalny wkład instrumentu GIF 2 wynosi 15 %. Inwestorzy działający w warunkach odpowiadających normalnym warunkom rynkowym (zgodnie z „zasadą inwestora rynkowego”) zapewniają przynajmniej 50 % kapitału zainwestowanego w jakikolwiek fundusz, bez względu na charakter prawny i strukturę własnościową inwestorów zapewniających tę część kapitału. Zobowiązanie w ramach jednego funduszu nie może przekroczyć 30 mln EUR.

D. Równa ranga inwestycji

Realizowane w ramach instrumentu GIF inwestycje w fundusz pośredniczący mają takie samo znaczenie jak działania inwestorów prywatnych.

E. Kluczowa rola

W przypadku nowych funduszy, które mogą odgrywać szczególnie istotną rolę katalizatora w rozwoju rynków kapitału podwyższonego ryzyka dla danej technologii lub w danym regionie, EIF może odgrywać rolę kluczowego inwestora.

F. Przejrzystość warunków

EIF zapewnia, aby zasady i warunki finansowania w ramach instrumentów GIF 1 i GIF 2 były przejrzyste i zrozumiałe.

G. Czas działania instrumentu GIF

Instrument GIF jest instrumentem długoterminowym, który zazwyczaj zajmuje pozycję od 5 do 12 lat w funduszach pośredniczących. W każdym przypadku czas trwania inwestycji w ramach instrumentu GIF nie przekracza 19 lat, licząc od momentu podpisania porozumienia o delegacji pomiędzy Komisją a EFI. W porozumieniach pomiędzy EFI oraz pośrednikami należy określić odpowiednie strategie wyjścia.

H. Realizacja inwestycji

Z uwagi na fakt, że w ramach instrumentu GIF większość inwestycji dokonuje się w jednostki nienotowane, niepełne, realizacja tych inwestycji opiera się na rozdziale przychodów otrzymanych przez pośrednika ze sprzedaży ich inwestycji dokonanych w MŚP.

I. Reinwestowanie przychodów ze zrealizowanych inwestycji

Przychody, w tym dywidendy i zwroty, które EFI otrzyma przed dniem 31 grudnia 2013 r., dodaje się do środków instrumentu GIF i wykorzystuje do celów instrumentu GIF.

3. WDRAŻANIE SYSTEMU PORĘCZEŃ DLA MŚP (SMEG)**A. Wstęp**

Aspekty powiernicze, zarządzania oraz monitorowania muszą zostać uzgodnione pomiędzy Komisją a EFI i muszą być zgodne z normalnymi praktykami handlowymi. Komisja stosuje specjalne wytyczne w zakresie zarządzania finansami.

B. Pośrednicy

Pośrednicy wybierani są spośród działających już programów gwarancyjnych lub programów, które można wprowadzić w państwach kwalifikujących się, w tym organizacji gwarancyjnych działających na zasadzie wzajemności oraz wszystkich innych odpowiednich instytucji finansowych. Procedury selekcyjne są przejrzyste i niedyskryminacyjne oraz zapewniają unikanie konfliktu interesów.

Pośrednicy wybierani są zgodnie z najlepszą praktyką rynkową z uwzględnieniem wpływu na:

- łączną wielkość finansowania (zadłużenie, kapitał własny lub kapitał typu „quasi equity”) udostępnianego dla MŚP, lub
- dostęp MŚP do finansowania, lub
- podejmowanie ryzyka w finansowaniu MŚP przez danego pośrednika.

C. Kwalifikowalność

Dla każdego pośrednika, w oparciu o jego działania, określone są kryteria finansowe dotyczące kwalifikowalności w ramach instrumentu SMEG, mające na celu objęcie jak największej liczby MŚP. Przepisy te odzwierciedlają warunki rynkowe oraz praktyki na danym terytorium.

Dopuszcza się finansowanie mające na celu nabycie wartości niematerialnych i prawnych, w tym działania innowacyjne, rozwój technologiczny oraz nabycie licencji.

Kryteria dotyczące czwartego elementu SMEG, d) sekurytyzacja długu MŚP z danego portfela, obejmują transakcje indywidualne oraz dokonywane przez kilku partnerów, jak również transakcje obejmujące kilka państw. Kryteria kwalifikujące określone są w oparciu o najlepsze praktyki rynkowe, w szczególności w odniesieniu do jakości kredytu oraz zróżnicowania zabezpieczonego portfela.

D. Warunki poręczeń

Poręczenia udzielane przez EFI w imieniu Komisji w ramach elementów określonych jako a) finansowanie zadłużenia, b) mikrokredyt oraz c) kapitał własny i kapitał typu „quasi equity” instrumentu SMEG pokrywają część ryzyka podjętego przez pośrednika finansowego w ramach portfela finansowego transakcji indywidualnych. Czwarty element instrumentu SMEG, d) sekurytyzacja, obejmuje podział ryzyka niektórych zabezpieczonych transz, które są wcześniejsze w stosunku do pierwszej części straty lub pozostawienie ryzyka znacznej części pierwszej straty inicjatorowi oraz podział ryzyka pozostałej części.

Udzielane przez EFI poręczenia dotyczące elementu instrumentu SMEG: a) finansowania zadłużenia, b) mikrokredytu, c) kapitału własnego i kapitału typu „quasi equity” zazwyczaj mają takie samo znaczenie jak gwarancje lub, tam, gdzie to właściwe, finansowanie ze strony pośrednika.

EFI może obciążyć pośrednika finansowego opłatą określoną na podstawie kwot zaangażowanych, ale nie wykorzystanych zgodnie z uzgodnionym wykazem („opłaty wynikające ze zobowiązań”), jak również opłatami gwarancyjnymi. Możliwe jest również obciążenie opłatami związanymi z indywidualnymi transakcjami sekurytyzacyjnymi.

E. Maksymalna wysokość łącznych strat EFI

Koszt instrumentu SMEG dla ogólnego budżetu Unii Europejskiej jest ograniczony tak, aby w żadnym przypadku nie przekroczył budżetowych środków finansowych udostępnionych EFI w ramach instrumentu SMEG. Na budżecie nie ciąży żadne zobowiązanie warunkowe.

Zobowiązanie EFI dotyczące płatności jego udziału w stratach finansowych pośrednika trwa do chwili, gdy łączna skumulowana wysokość płatności, jakich EFI miałyby dokonać dla pokrycia strat z danego portfela, obniżonych, tam, gdzie to właściwe, o skumulowaną kwotę odpowiednich odzyskanych sum, osiągnie wcześniej ustaloną sumę. Po osiągnięciu tej kwoty gwarancja EFI wygasa automatycznie.

F. Odzyskiwanie strat oraz inne dochody płatne na rzecz rachunku powierniczego

Odzyskane od danego pośrednika sumy są dopisywane do rachunku powierniczego i uwzględniane w obliczeniach maksymalnej wysokości łącznych strat EFI w stosunku do pośrednika. Wszystkie inne przychody, takie jak opłaty wynikające ze zobowiązań i opłaty gwarancyjne, dopisuje się do rachunku powierniczego oraz, jeżeli zostaną wpłacone do dnia 31 grudnia 2013 r., zostają dodane do środków instrumentu SMEG.

G. Czas działania instrumentu SMEG

Okres ważności poręczeń dla poszczególnych MŚP nie może być dłuższy niż 10 lat.

4. WDRAŻANIE PROGRAMU ROZWIJANIA ZDOLNOŚCI (CBS)

A. Wstęp

Szczegóły realizacji działań w zakresie kapitału załączkowego oraz działań partnerskich, uwzględniając aspekt powierniczy, zarządzania i monitorowania stanowią przedmiot porozumienia pomiędzy Komisją a EFI lub odpowiednimi międzynarodowymi instytucjami finansowymi.

Pośredników wybiera się zgodnie z najlepszymi praktykami rynkowymi.

Procedury selekcyjne dotyczące zapewnienia pomocy technicznej są przejrzyste i niedyskryminacyjne oraz zapewniają unikanie konfliktu interesów.

B. Działanie w zakresie kapitału załączkowego

Działanie w zakresie kapitału załączkowego opiera się na zasadzie powiernictwa. Budżetowe środki finansowe pokrywają całkowity koszt działań, w tym opłaty za zarządzanie oraz wszystkie inne kwalifikujące się koszty

i wydatki. Przyznana pomoc wspiera fundusze inwestycyjne obejmujące kapitał zaangażowany w ich ogólnym programie inwestycyjnym poprzez pokrycie części powstałych kosztów zarządzania.

C. Działanie partnerskie

Działanie partnerskie są realizowane przez EFI lub odpowiednie międzynarodowe instytucje finansowe. Obejmują one pomoc techniczną, opłaty za zarządzanie oraz kwalifikujące się koszty wspierające rozwijanie zdolności.

5. OCENA

Oceny zewnętrzne są dokonywane przez niezależnych ekspertów przy uwzględnieniu wpływu inicjatywy „Wzrost i zatrudnienie” ustanowionej w ramach decyzji Rady 98/347/WE z dnia 19 maja 1998 r. w sprawie środków pomocy finansowej dla innowacyjnych małych i średnich przedsiębiorstw tworzących miejsca pracy – inicjatywa na rzecz wzrostu i zatrudnienia ⁽¹⁾ oraz wieloletniego programu na rzecz przedsiębiorstw i przedsiębiorczości, a w szczególności dla MŚP. Oceny zewnętrzne służą badaniu wpływu instrumentów finansowych Wspólnoty na MŚP oraz zapewnieniu analizy jakościowej i ilościowej osiągniętych wyników, w szczególności poprzez badanie efektu dźwigni, a także kosztów i korzyści każdego instrumentu. Sprawozdania z oceny przedstawiają dane statystyczne obejmujące zarówno Unię jako całość, jak i poszczególne państwa członkowskie i inne państwa uczestniczące, w tym:

- w odniesieniu do instrumentu GIF – liczbę objętych MŚP oraz ilość stworzonych stanowisk pracy,
- stopę zwrotu dla inwestorów,
- w odniesieniu do instrumentu SMEG – liczbę i wartość pożyczek przyznanych MŚP przez pośredników finansowych, liczbę objętych MŚP oraz liczbę i wartość pożyczek niespłaconych,
- w odniesieniu do działania w zakresie kapitału zaangażowanego – liczbę wspieranych organizacji oraz wielkość inwestycji w kapitale zaangażowanym,
- w odniesieniu do działania partnerskiego – liczbę wspieranych pośredników oraz objętych MŚP,
- wszelkie szczególne rezultaty w zakresie innowacji ekologicznych.

Odpowiednio uwidacznia się wyniki oraz wnioski wynikające ze sprawozdań osób dokonujących ocen zewnętrznych, jak również wymianę dobrych praktyk pomiędzy zainteresowanymi stronami.

⁽¹⁾ Dz.U. L 155 z 29.5.1998, str. 43.

ZAŁĄCZNIK III

Szczegóły dotyczące usług w zakresie wspierania przedsiębiorstw oraz innowacji, o których mowa w art. 21

- a) Usługi w zakresie informowania, informacji zwrotnych, współpracy i umiędzynarodowienia
- rozpowszechnianie informacji dotyczących funkcjonowania oraz perspektyw rynku wewnętrznego towarów i usług, włącznie z informowaniem o procedurach przetargowych,
 - aktywne promowanie inicjatyw, polityk i programów Wspólnoty mających znaczenie dla MŚP oraz dostarczanie MŚP informacji na temat procedur korzystania z takich programów,
 - wykorzystanie narzędzi pozwalających na zbadanie wpływu obowiązujących przepisów na MŚP,
 - wkład w przeprowadzanie przez Komisję oceny oddziaływania,
 - wykorzystanie innych odpowiednich środków w celu włączenia MŚP do europejskiego procesu decyzyjnego,
 - pomoc MŚP w rozwijaniu działań na terenach przygranicznych i tworzeniu sieci międzynarodowej,
 - pomoc MŚP w szukaniu odpowiednich partnerów z sektora prywatnego lub publicznego za pomocą odpowiednich narzędzi.
- b) Usługi w zakresie innowacji oraz transferu technologii oraz wiedzy
- informowanie oraz podnoszenie świadomości na temat polityk, ustawodawstwa oraz programów wsparcia dotyczących innowacji,
 - uczestniczenie w rozpowszechnianiu i wykorzystaniu wyników badań,
 - zapewnienie usług w zakresie transferu technologii i wiedzy oraz w zakresie budowania partnerstwa pomiędzy wszelkimi podmiotami zajmującymi się innowacją,
 - stymulowanie potencjału innowacyjnego przedsiębiorstw, w szczególności MŚP,
 - ułatwianie łączenia z innymi usługami w zakresie innowacji, w tym z usługami w dziedzinie własności intelektualnej.
- c) Usługi w zakresie zachęcania do uczestnictwa MŚP w Siódmym programie na rzecz badań
- podnoszenie świadomości MŚP w zakresie Siódmego programu na rzecz badań,
 - pomoc MŚP w określeniu ich potrzeb w zakresie badań i rozwoju technologicznego oraz w znalezieniu odpowiednich partnerów,
 - pomoc MŚP w przygotowaniu i koordynowaniu propozycji projektów w sprawie uczestnictwa w Siódmym programie na rzecz badań.
-